

SLOVENC V ITALIJI BELEŽIJO:

Korak naprej na poti do globalne zaščite toda hkrati novi napadi na enakopravnost

V življenju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji se je v najnovšem času zvrstilo kar več dogodkov, ki so značilni za njen trenutni položaj in dolgoletni boj za doseg globalne zaščite. Na strani pozitivnih premikov je treba brez dvoma poudariti dejstvo, da je končno tudi krščansko-demokratska stranka izdelala in predložila svoj osnutek zakona o globalni zaščiti slovenske manjšine. Toda v istem trenutku, ko so Slovenci zabeležili ta korak naprej, je na Goriškem prišlo do „uradnega tafelsturma“, ki resno opozarja na dejstvo, da so še zelo močni vplivi, ki bi hoteli še zelo močno vplivati, ki bi hoteli še prepričati ali vsaj nadalje zavlačevati nujno potrebno reševanje življenjskih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Kakor smo v našem listu že ponovno poročali, so poleg Slovencev samih tudi napredne italijanske stranke že pred daljšim časom iz-

delale svoje predloge za uresničenje globalne zaščite slovenske manjšine. Vendar na pristojnih mestih kljub temu ni prišlo do konkretnega reševanja, čemur je bilo zlasti krivo dejstvo, da krščansko-demokratska stranka nikdar ni bila resno pripravljena lotiti se tega problema — proti njej oz. mimo nje kot najmočnejše politične sile pa seveda nihče ni mogel. Zato je za slovensko manjšino toliko večjega pomena, da je zdaj tudi ta stranka predložila poslanski zbornici in senatu svoje predloge in s tem odstranila glavno oviro za začetek postopka za uzakonitev globalne zaščite.

Seveda pa bi bilo prezgodaj že zdaj govoriti o odločilnem preokretu v odnosu Italije do slovenske manjšine. Kajti ravno v trenutku, ko so zabeležili ta brez dvoma razveseljevi napredek, so Slovenci po drugi strani doživeli nove napade

na svoje pravice. Tukaj gre predvsem za nerazumljivo ukrepanje goriške pokrajinske uprave, ki je vzdolž pokrajinske ceste, ki vodi po južnih obronkih Brd od Števerjana do Skrljeva, odstranila več deset dvojjezičnih prometnih kazipotov in označb naselij ter jih nadomestila z napismi samo v italijanski. Pri tem je zanimivo, da je zdaj odstranjene dvojjezične napiske komaj pičila dva meseca prej postavila ista pokrajinska uprava. Poleg tega „uradnega tafelsturma“ na Goriškem, ki predstavlja hud napad na enakopravnost tamkajšnjega slovenskega prebivalstva, pa je diskriminiranje Slovencev sankcioniralo tudi italijansko ustavno sodišče. Največja ustanova italijanske zakonitosti je namreč razsodila, da je tržaški sodnik za prekrške ravnal v skladu z ustavo, ko je slovenskega profesorja Sama Pahorja obsodil na plačilo globe, ker v odnosu z mestnimi organi ni hotel uporabljati italijanskega jezika, marveč svojo materinščino.

Tako vidimo, kako pravilni so bili zaključki, do katerih so prišli na letošnjih beneških kulturnih dnevih (o katerih smo v našem listu že poročali): da se tako v Italiji kot v drugih državah več zanimanje za narodnostno problematiko in je opaziti tudi večje razumevanje za zahteve in težnje manjšin, da pa zakonsko urejanje manjšinske zaščite vedno spet naleti na najrazličnejše odpore ne le izrazitih nasprotnikov manjšin, marveč čisto tudi uradnih dejavnikov, ki o enakopravnostiraje govorijo namesto da bi jo uresničevali in spoštovali.

V svoji zunanji politiki polaga Jugoslavija veliko važnost na dobrososedske odnose

V veliki zunanje-politični razpravi, ki je bila prejšnji teden v zveznem zboru skupščine SFRJ, so ocenili in v celoti podprli doseganje zunanje-politično usmeritev Jugoslavije — torej politiko neuvrščenosti, miroljubnega sožitja in podpore vsem naprednim osvobodilnim gibanjem v svetu.

Uvodno poročilo je podal zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec, ki je izčrpno obravnaval mednarodni položaj in prikazal mesto Jugoslavije v svetovnem dogajanju. Velik poudarek je pri tem dal tudi odnosom med sosednimi državami ter naglasil, da si bo Jugoslavija še naprej prizadevala izboljševati te odnose in jih bogatiti z novimi vsebinami. Pri tem je posebej obravnaval tudi vprašanje manjšin ter poudaril znano načelo, da morajo biti narodnosti oziroma narodne manjšine most povezovanja in zaupanja. Dejal je, da je Jugoslavija uvrstila med svoja temeljna načela tudi popolno enakopravnost med narodi in narodnostmi ter njihovo pravico gojiti narodnostno identiteto ter se vsestransko razvijati. „Izhajajoč iz enakih načel,“ je dejal Vrhovec, „pričakujemo, da bodo pripadniki naših narodov v sosednjih državah prav tako uveljavljali svoje pravice do vsestranskega razvoja in ohranjanja narodnostne identitete. Prepričani smo, da se lahko narodnosti oziroma narodne manjšine vsestransko in svobodno razvijajo ter sodelujejo z matičnim narodom le ob odprtih mejah, popolnem zaupanju in dobrih sosedskih odnosih. To je razlog več, zakaj Jugoslavija pripisuje tolikšni pomen politiki dobrih sosedskih odnosov.“

V razpravi je o teh odnosih govoril predvsem tudi delegat iz Slovenije Bogdan Osolnik, ki je opozoril, da se odnosi Jugoslavije z Italijo, Avstrijo in Madžarsko vsebinsko in oblikovno bogatijo. „To velja tudi za občutljivo vprašanje manjšin,“ je naglasil Osolnik. „Dejstvo je, da v naših odnosih z Avstrijo in Italijo tudi o teh vprašanjih več ne molčimo, pač pa se o njih odkrito pogovarjamo, vendar z njimi ne pogojujemo razvoja splošnih odnosov. Prav tako ni več spodbijanja legitimnosti zanimanja naše države za položaj manjšin in uresničevanje njihovih zajamčenih pravic, kar vse dokazuje, da je pri sodelovanju s temi državami bila dosežena visoka stopnja medsebojnega razumevanja in dobrih odnosov.“

Na podlagi poročila in razprave je zvezni zbor skupščine SFRJ sprejel sklepe o glavnih smereh mednarodne dejavnosti Jugoslavije. Tudi v tem okviru so dali poudarek politiki dobrega sosedstva kot trajni opredeljeni jugoslovanske zunanje politike. Naglasili so potrebo nadaljnega razvijanja in utrjevanja dobrih odnosov in vsestranskega sodelovanja s sosednimi državami ter glede manjšin ugotovili: „Jugoslavija si bo tudi v prihodnje prizadevala na temelju veljavnih mednarodnih obveznosti okrepiti položaj naših manjšin v vseh sosednjih državah in njihove stike z matičnim narodom. Trudila se bo za ureditev tega vprašanja v primerih, kjer tega še niso dosegli.“

IV. pohod „Arihova peč“ v spomin na padle borce proti fašizmu

V nedeljo 28. februarja 1982 bo na Hodnini pri Šentjakobu v Rožu spet spominski zimski pohod „Arihova peč“, ki ga prirejajo Slovenska športna zveza in Slovensko planinsko društvo v Celovcu ter Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu v spomin na partizanske borce, ki so padli februarja 1945 pod Arihovo pečjo. Letos bo tudi ta prireditev v znamenju 40-letnice nasilne izselitve in vključitve koroških Slovencev v protifašistični upor.

Spored bo obsegal kratko spominsko svečanost, smučarske teke in pohod za pešce. Vsak udeleženec bo prejel diplomu in značko, uvrščeni tekači pa bodo tudi nagrajeni; najboljši dneva bo dobil spominsko plaketo, ki jo je — kakor že pri prejšnjih treh pohodih — tudi tokrat prispeval „Slovenski vestnik“.

XV. pevsko sečanje

Od Pliberka do Traberka

Ze petnajstič poteka letos velika koroška kulturna manifestacija — pevsko srečanje „Od Pliberka do Traberka“ — ki jo organizira Zveza kulturnih organizacij občine Ravne na Koroškem v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo in Krščansko kulturno zvezo v Celovcu ter s krajevnimi kulturnimi organizacijami občin Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi.

Začetek je bil 6. februarja v Kotljah in Mežici ter Črni in Dravogradu, minulo soboto in nedeljo so bili koncerti na Prevaljah, v Pliberku in na Radišah, danes bo nastop v Radljah ob Dravi in prihodnji petek v Slovenj Gradcu, zaključna prireditev pa bo 28. februarja na Ravnah na Koroškem. Na vseh teh prireditvah sodelujejo pevski zbori z obeh strani meje.

Obširnejše poročilo objavljamo na 4. strani.

Ni vreden zaupanja kdor ne izpolnjuje svojih obveznosti

Nekdo je najel posojilo in se seveda obvezal, da bo plačeval obresti in vračal izposojeni denar. Ko pa bi te obveznosti moral dejansko izpolniti, se enostavno postavi na stališče, da tega neče oz. ne more — ker njegovi otroci niso pripravljene prevzeti zanj plačil. Kaj bi rekli o takem človeku? Imenovali bi ga goljufa ali bi ga proglasili za blaznega; toda ne v enem ne v drugem primeru upnik ne bi izgubil pravice do svojega imetja ter bi gotovo našel možnosti in poti, da bi spet prišel do svojega denarja.

Te izmišljene zgodbice (ki pa morda niti ni samo izmišljena) se človek nehoti spomni, ko posluša in prebira vesti o dogajanjih v občinah, ali ko razmišlja o modrovanju posameznikov o tem, kako funkcionirajo načela demokracije in pravnega sistema recimo v luči občinske avtonomije. V zadnjem času se taki primeri množijo tudi na Koroškem, če pomislimo npr. na Feldkirchen itd. Posebno zanimive cvetke pa rodi takšno filozofiranje tedaj, če so vpletene še stvari, kot so, denimo, narodnostna problematika, manjšinsko-zaščitne obveznosti iz državne pogodbe in podobne zadeve. V takih „izjemnih“ primerih se namreč lahko zgodi, da se smisel za realnost prelevi v abstraktno modrovanje, ki na prvi pogled s stvarjo morda nima nobene zveze, toda v resnici se ravno v tej navidezni odmaknjenosti najbolj jasno pokaže, da za vsem tem tiči določen sistem.

Toda vrtno se na začetek: Avstrija je z državno pogodbo spet postala svobodna in neodvisna država, toda s podpisom tega mednarodnega dokumenta je prevzela tudi določene obveznosti — prejela je „kredit“ in se je obvezala, da ga bo „vračala“ s tem, da bo prevzela obveznosti vestno izpolnjevala. Med te njene obveznosti sodijo tudi manjšinsko-zaščitna določila člena 7, ki pa jih Avstrija vse do danes še ni v celoti izpolnila. Torej je slej ko prej dolžnik, ki zamuja pri svojih plačilnih obveznostih; še več, doživljamo celo, kako se odplačilu svojega dolga skuša izmikati s

prakso, ki nehoti spominja na uvodoma navedeno izmišljeno zgodbico.

Tako se je na primer tudi deželni glavar Wagner v svojem odgovoru, ki ga je v žitajski zadevi poslal Zvezi slovenske mladine in Klubu slovenskih občinskih odbornikov, zatekel k prav značilni logiki: po njegovem ni nobenega pravnega predpisa, zlasti ne v državni pogodbi ali v ustavi, ki bi določal dvojjezične označbe v žitajski šoli, kakor po njegovem tudi ni nobenega predpisa, ki bi namestitev takih dvojjezičnih označb prepovedal — če bodo ali ne bodo nameščeni dvojjezični napis, o tem izključno odloča samo žitajska občina, ki je zakoniti lastnik in vzdrževalec šole.

Res je, da v državni pogodbi in tudi v ustavi ni posebej govora o žitajski šoli niti o žitajski občini — toda zelo jasno je v členu 7 zapisano, da je v upravnih in sodnih okrajih s slovenskim ali mešanim prebivalstvom slovenski jezik dopuščen kot uradni jezik in da morajo v takih okrajih biti napisani v obeh jezikih; žitajska občina ter še posebej žitajska šola brez dvoma spadata v območje, za katero velja omenjeno določilo. In takih občin, takih šol in drugih javnih ustanov je na Koroškem še cela vrsta, kjer Avstrija svojega dolga v smislu državne pogodbe še ni poravnala.

Državno pogodbo je podpisala Avstrija, ki je zato tudi dolžna skrbeti za njeno izpolnjevanje. Kakršnikoli poskusi, izmikati se tej dolžnosti s sklicevanjem enkrat na pravico staršev ali na priznavalno načelo, drugič spet na občinsko avtonomijo ali na deželno pristojnost, samo vsiljujejo primerjavo z uvodno zgodbico o dolžniku, ki je odplačevanje dolga skušal zvaliti na svoje otroke. Pri tem države seveda ni mogoče imenovati goljufa niti jo proglasiti za blaznega — pač pa je takšno izmikanje izraz in dokaz, da gre pri tem za določen sistem. In kako že pravi ljudska modrost: Ni vreden zaupanja, kdor ne izpolnjuje svojih obveznosti!

Pritožba pri ustavnem sodišču zaradi žitrajškega primera

Kot smo že zadnjič poročali se bosta s primerom dvojezičnih napisov v notranosti ljudske šole v Žitari vasi zdaj morala ukvarjati tudi avstrijsko ustavno sodišče in upravno sodišče. V imenu svojega mandanta ravnatelja Franca Kukovice je dr. Franci Zwitter pri obeh sodiščih vložil pritožbo.

Pritožba pri ustavnem sodišču se obrača proti kršenju ustavnopravno zajamčenih pravic, sklicujoč se na določila državne pogodbe, in proti pravni kršitvi zaradi uporabe protiustavnega zakona in protizakonite odredbe, torej zaradi uporabe sedmojuljske zakonodaje.

Pritožba pred upravnim sodiščem pa osporava zakonitost upravnega akta, torej sklepa žitrajškega občinskega odbora, da mora ravnatelj Kukovica odstraniti dvojezične napise.

ODGOVORI DEŽELNEGA GLAVARJA

Vsaj po navadni človeški pameti bi morali sodišči dati ravnatelju Kukovici prav. Vendar doživljamo v manjšinskem vprašanju vrsto „presenečenj“, saj so sestavni del avstrijske protimanjšinske politike in zakonodaje. Sproti smo že poročali o stališčih in reakcijah vodilnih politikov do žitrajške odločitve, kljub temu pa se je še enkrat treba dotakniti stališča, ki ga zastopa de-

želni glavar. Številna protestna pisma so ga v vseh njegovih funkcijah nešteto krat nagovorila, zato je tudi odgovarjal. Odgovoril je med drugim Klubu slovenskih občinskih odbornikov in Zvezi slovenske mladine. V obeh pismih ugotavlja skoraj isto in ponovno zatrjuje, da gre pri dvojezičnih napisih v Žitari vasi za popolnoma avtonomno odločitev občine, s katero nima niti opraviti kot deželni glavar ne kot predsednik socialistične stranke. Kljub temu pa je pripravljen tolmačiti svoje stališče. Pri tem zagotavlja pisecem protestnih pism, da je odločitev žitrajškega občinskega sveta s pravne vidike popolnoma jasna. Vrh tega pa ugotavlja, da ni nobenega predpisa, ki določa, da je treba napraviti dvojezične napise, prav tako pa nobenega zakona, ki bi jih prepovedal. Zato so dvojezični napisi zgolj zadeva lastnika šole. Če se bo takšnemu nekomplikiranemu stališču deželnega glavarja Wagnerja moglo pri-

družiti tudi vrhovno sodišče bomo šele videli.

Popolnoma nerazumljiva in proti vsem sodobnim pedagoškimi in didaktičnim stališčem pa je izjava, da so dvojezični napisi v šolskem poslopju za pouk šolarjev popolnoma nepomembni, prav tako pa naj bi bili tudi nepomembni za slovensko kulturno življenje v občini. To je skorajda „historična“ izjava deželnega glavarja, ki bi bila vredna, da ji posvetijo na celovški univerzi za izobrazbene vede več pozornosti, prav posebno še, ker so letos v Celovcu priredili prvi kongres strokovne didaktike.

Popolnoma neverjetno je, da bi bil deželni glavar dejansko prepričan v to, da so žitrajški napisi stvar, ki skoraj da ni omembe vredna, kot piše v svojih pismih („... Angelegenheit, die gar kein ernstes Problem ist, ...“). Prav gotovo se zaveda, da so takšni napisi za zdrav duševni razvoj mladine v dvojezičnem področju zelo pomembni, še posebno pa za politiko tristrankarskega pakta do manjšine, ki ga diktirajo najbolj protislovenske sile. Ravno zaradi tega pridemo do zaključka, da je vsak še tako nedolžen slovenski napis, za ta „jekleni pakt“ že principialno vprašanje, ne pa nična zadeva, saj bi drugače ne reagirali tako živčno.

RAVNATELJ KUKOVICA SE ZAHVALJUJE

Te dni se je ravnatelj Franci Kukovica številnim, ki so mu poslali solidarnostne resolucije, pisma, spodbude in solidarnostne podpise, zahvalil s posebnim pismom. V tem pismu še enkrat razlaga zakaj so iz didaktičnih vzrokov potrebni dvojezični napisi. Pri tem navaja 2. in 4. točko učnega načrta za manjšinske šole, kjer je zapisano, da je treba v celotnem izobrazbenem delu vzgajati šolarje k spoštovanju državnega in slovenskega jezika, kar služi vzdrževanju in utrjevanju notranjega miru ter razvoju medčloveških odnosov. Prav tako pa zavrača številne argumente nasprotnikov slovenskih oznak v javnosti. Temu je še treba dodati, da se je solidariziralo z ravnateljem 135 učiteljev iz Koroške, ter med drugim še Graška zveza avtorjev, ki so svoje pismo poslala tudi zveznemu predsedniku Kirchschrägerju in številnim vodilnim politikom.

ZADNJE LJUDSKO ŠTETJE POTRJUJE:

Odseljevanje iz obrobnih področij se nadaljuje

Po rezultatih zadnjega ljudskega štetja je bilo lani na Koroškem 536.727 prebivalcev. V primerjavi s številom prebivalstva pred desetimi leti jih je sedaj za 11.000 oz. za 2,1 % več. V avstrijskem merilu spada Koroška torej med tiste dežele, kjer je število prebivalstva naraslo. Prebivalstvo je predvsem v vzhodnih deželah nazadovalo. Dunaj ima za 100.000 prebivalcev manj, Gradiščanska stagnira, tudi Štajerska je nazadovala za 5.000. V splošnem govorijo o „preseljevanju na zahod“, ki ima gospodarske vzroke in določene politične posledice, kot npr. večje število mandatov pri državnozborskih volitvah za zahodne zvezne dežele.

Tudi v koroškem merilu lahko ugotovimo, da se nadaljuje že desetletni razvoj preseljevanja prebivalstva iz obrobnih področij v deželna središča. Podoben razvoj opazimo tudi v posameznih političnih okrajih, kjer se ljudje naseljujejo predvsem okoli upravnih, gospodarskih ali turističnih središč.

V 7 koroških političnih okrajih se je število prebivalstva od zadnjega štetja povišalo, v treh pa je število prebivalstva nazadovalo. Najbolj napredovalo je mesto Celovec s + 3791

(ali + 4 %). Sledijo Celovec-dežela + 3477 (+7,4 %), Spittal a. d. Drau + 2049 (+2,6 %), Beljak-mesto + 1751 (+3,4 %), Feldkirchen + 1032 (+3,9 %), Velikovec + 822 (+1,9 odst.) in Beljak-dežela + 477 (+0,7 odst.).

Število prebivalstva pa je nazadovalo v okrajih Šmohor za -548 (-2,6 %), Wolfsberg -877 (-1,5 odst.) in St. Veit -945 (-1,6 %).

V političnem okraju Celovec-dežela so seveda najbolj napredovale občine v bližini mesta Celovec, predvsem Žrelec, Pokrče, Stalenska gora, Gospa sveta, Zihpolje, Hodiše, Skofiče, Moosburg in Kotmara vas. V političnem okraju Beljak-dežela je v eni občini (Stockenboi) ostalo število nespremenjeno, v osmih je število nazadovalo, v osmih pa napredovalo. Največji prirastek so zaznamovale občine Vernberk, Treffen in Fresach, najbolj nazadovala pa je občina Bad Bleiberg (-8,5 %).

V političnem okraju Velikovec je od 12 nazadovalo 5 občin, med drugim občina Djekše (-12,4 %) in Zelenza Kapla (-5,2 %). V občinah Škocijan in Dobrla vas pa je število napredovalo.

Dr. Zdravko Inzko je nastopil službo v Beogradu

Zvezni minister za zunanje zadeve dr. Willibald Pahr, je imenoval dr. Zdravko Inzko za novega tiskovnega in kulturnega atašea avstrijskega veleposlaništva v Beogradu. Zdravko je po maturi na slovenski gimnaziji v Celovcu študiral na pravni fakulteti v Gradcu in diplomatski akademiji na Dunaju. Po sedmih letih delovanja pri Združenih narodih v Mongoliji in na Šri Lanki se je vrnil na Dunaj, kjer je nastopil službo v politični sekciji zunanjega ministrstva.

V preteklem letu je sodeloval tudi v Madridu kot član avstrijske delegacije na konferenci za varnost in sodelovanje v Evropi.

Zdravko Inzko je nastopil službo v Beogradu v začetku februarja, kjer bo nadaljeval delo svetnika za kulturo in tisk, univ. prof. Leopolda Melicharja, ki je bil odpoklican v Moskvo.

Zdravko Inzko pred odhodom v Beograd v pogovoru z zunanjim ministrom dr. Willibaldom Pahrom

OB PRIMERU OLSACHER:

Civilna služba ali vojaščina?

V avstrijskem in posebno v koroškem tisku so v zadnjih tednih premlevali primer Olsacher. Olsacher je skušal izrabiti zakonito možnost napraviti takoimenovano civilno službo namesto vojaščine. To svojo zahtevo je utemeljil s tem, da zaradi svojega prepričanja nima pripravljnosti niti mu vest ne dopusti izvajanja vojaške službe. Vest da mu prepoveduje uporabljanje orožja. Svojo socialno vnetost pa je dokazal med drugim tudi s prostovoljno udeležbo kot pomagač v potresnem ozemlju v Italiji in še drugod. — Vendar, komisija za civilno službo, pred katero je moral zagovarjati svojo zahtevo po oprostitvi iz vojaške obveznosti, njegovega zagovora ni priznala kot dovolj tehtnega in odločila, da bo vpoklican v vojsko. Tam ni bil pripravljen sprejeti orožja in se je zato znašel pred sodiščem. Trenutno mu ni treba služiti vojakov in ustavno sodišče se bo moralo baviti z njegovo zadevo.

Primer Olsacher je v dveh ozirih značilen za Avstrijo: prvič splošno za civilno službo in drugič zlasti za koroško javno mnenje do vojaščine in militarizma. Zato ta primer presega zgolj individualni problem posameznika. Mirovno gibanje v Evropi ni zgolj sad zadnjega leta, med mladino so že dalj časa prisotni njeni zarodki. Predvsem nesmiselne šikane v vojski, urjenje z orožjem proti imaginarnemu nasprotniku in drugo je privedlo do vedno večjega odpora mladine proti vojaščini. Da bi ta potencialni konflikt med mladino in državo omilila, je socialnodemokratska vlada dala mladini izbiro med civilno službo in vojaščino. Da se pa ne bi preveč zamerila gospodom oficirjem, je prišla na pravo salomonsko rešitev: takoimenovano komisijo za civilno službo, ki naj preveri vest vsakega mladega človeka, ki odklanja vojaško službo. Vendar ni šele primer Olsacher dokazal, da tako izpraševanje vesti ni samo nesmiselno, temveč tudi nemogoče. Kako naj neka komisija v 30 ali 45 minutah spozna, kakšno vest ima kandidat, ki stoji pred njo?

Ob primeru Olsacher pa je bilo mogoče spoznati tudi javno mnenje, ki ga posebno rada objavlja (in s tem ustvarjata) dva maloformatna koroška dnevnika reakcionarne usmeritve: v številnih uredniških člankih, pa tudi v pismih bralcev ni bila samo enkrat izražena misel, da vsi civilni uslužbenci delajo državi samo škodo, da so lenuhi in več ali manj tudi izdajalci demovine. Zopet je bila štra-

pacirana domovinska dolžnost, kakor v starih časih. Ni bilo govora seveda o tem, da civilni uslužbenci 8 mesecev opravljajo dela, ki so prav gotovo bolj smiselna, kot bi bilo streljanje s praznimi patronami na drevesa ali pa po nepotrebnem ponočevati v gozdovih, blatu ipd.

Toda Koroška potrebuje seveda vojake, ki stojijo na straži in se ne boje! Vendar danes, ko postaja mirovno gibanje v Evropi vedno bolj množično — ravno zadnji teden je zajelo tudi Demokratično republiko Nemčijo — postaja geslo „Frieden schaffen — ohne Waffen“ vedno glasnejše in bo časoma preglasalo klicanje vedno večerajšnjih vojakov tako na zahodu, kot na vzhodu: klic po demilitarizaciji — če se uveljavi v obeh blokih sveta — je edina možnost za rešitev človeštva. Tudi v Avstriji se bo moralo to geslo uveljaviti — pa četudi koroški tisk in razni inženirji in pustolovci žalujejo po starih in „domovinizvestih“ vojakihi.

fra-ter

Avstrija povečala jamstvo za karavanški predor

Na srečanju med finančnim ministrom Salcherjem in koroškim deželnim glavarjem Wagnerjem zadnji teden so se zгледа premaknile stvari v korist gradnje karavanškega predora. Politika sta se zmenila, da bodo čim prej našli obliko financiranja dveh projektov in sicer avtoceste med Spittalom in Beljakom ter 8 km dolgega predora skozi Karavanke. Finančni minister Salcher je pripravljen razširiti jamstveni okvir za predor za 250 milijonov šilingov, do sedaj je vlada namreč jamčila za posojilo 1,1 milijarde šilingov. Na avstrijski strani računajo, da so s to razširitvijo jamstva odstranjene tudi ovire ki so nastale zaradi financiranja projekta na jugoslovanski strani. Poleg tega je skupina avstrijskih bank pripravljena zagotoviti avstrijskim gradbenim podjetjem kredit v višini 800 milijonov šilingov, ki jih mora vračati Jugoslavija.

Gradbeni stroški celotnega projekta so se med tem že potrojili, računajo s 6 milijardami šilingov, gradnja predora pa bo trajala predvidoma 48 mesecev.

Načrti pestrega sodelovanja med avstrijsko in slovensko televizijo

Sodelovanje med Avstrijo in Jugoslavijo si v zadnjem času spet utira pot na najrazličnejša področja. To ne velja samo za trenutna prizadevanja, da bi končno le prišlo do začetka uresničevanja velikega skupnega projekta — gradnje cestnega predora skozi Karavanke. Sodelovanje se razvija tudi na ravni pravnih odnosov ter je avstrijski minister pravosodja Broda pred nedavnim med svojim obiskom v Beogradu podpisal tri avstrijsko-jugoslovske sporazume. Na ravni dežel vzhodnoalpskega loka potekajo dela za izdajo skupnega nemško-italijansko-slovensko-hrvaškega glasarja, ki bo razjasnil strokovno izrazoslovje in definicije za sodelovanje na področju prostorskega urejanja. O posebni obliki sodelovanja pa je bilo v zadnjem času slišati tudi s področja carinske službe obeh držav.

Najnovejši primer uspešnega dogovarjanja o sodelovanju preko državnih meja beležimo na področju televizije. Pod vodstvom intendant avstrijske TV 1 Wolfa In der Maur in direktorja slovenske TV Boža Kovača so namreč prejšnji teden potekali v Gradcu pogovori predstavnikov obeh ustanov, ki so obradili celo vrsto konkretnih skupnih projektov, katerih skupni (finančni) obseg naj bi znašal 40 milijonov šilingov, izvedeni pa naj bi bili v prihodnjih dveh letih.

KNJIGA O MANJŠINAH V AVSTRIJI:

„Ob robu Avstrije“ — geografsko in politično

„Ob robu Avstrije“ je naslovljena nova publikacija, ki jo njeni štirje avtorji — Wilhelm Filla, Ludwig Flaschberger, Franz Pacher in Albert F. Reiterer — razumejo kot prispevek k sociologiji manjšin v Avstriji. Knjiga je pravkar izšla pri dunajski založbi Braumüller.

Po vsem videzu postaja problematika manjšin v Avstriji bolj in bolj zanimiva za znanstveno raziskovanje. Predvsem mlajši znanstveniki, ki so intelektualno in politično doraščali s solidarnostnim gibanjem za pravice manjšin, se angažirajo v tej smeri. V zadnjih letih smo doživeli že celo vrsto objav izpod njihovega peresa, ki so razodele tudi povsem nov znanstveni pristop k manjšinski problematiki.

Knjigo „Ob robu Avstrije“ bi vsaj po vsebinskem težišču lahko imeli kot nadaljevanje in poglobljanje tematike, ki sta se v Flaschberger in Reiterer lotila že v knjigi „Der tägliche Abwehrkampf“. Tudi tu namreč gre za raziskovanje pojavnih oblik in procesov asimilacije in možnih strategij za obrambo pred njo.

Osrednji del knjige brez dvoma predstavlja prikaz empirične raziskave, ki se ukvarja z vsakodnevnim položajem Slovencev, Hrvatov in Madžarov in obravnava kulturno dejavnost, uporabo jezika, manjšinske organizacije, oceno prihodnosti in aktualne konflikte. Poglavje temelji na osebnih intervjujih na Koroškem in Gradiščanskem. Na Koroškem so v 27 dvojezičnih občinah napravili temeljite intervjuje s po dvema Slovincema in po dvema „asimilantom“, torej osebam, ki sta po poreklu slovenski, ki pa sta že v procesu germanizacije in se ne čutita več Slovenca. Avtorji — za ta osrednji del odgovarjajo Flaschberger, Pacher in Reiterer — teh intervjujev ne razumejo kot reprezentativno raziskavo, vsekakor pa prikazuje realnost iz zornega kota vprašancev. Kljub temu pa so možni določeni posplošujoči sklepi o položaju manjšine.

Uvodoma se publikacija ukvarja z vprašanjem regionalizma in transnacionalizma in z vprašanjem narodne zavesti in zgodovine. Za obe poglavji ima glavno odgovornost Albert F. Reiterer. Pri kratkem zgodovinskem prikazu Slovencev na Koroškem ter Hrvatov in Madžarov na Gradiščanskem so sodelovali vsi avtorji (tudi sicer je tekst rezultat sodelovanja vseh štirih piscev), za zelo zanimive teze o asimilaciji na kraju dela pa je spet odgovoren Reiterer.

Z uvodnim delom se knjiga — prvič glede na manjšine v Avstriji — loteva manjšinskega problema v luči aktualne diskusije o regionalističnem gibanjih, prihaja pa do teze, da avstrijskih manjšinskih gibanj ni mogo-

Med najvažnejše načrte v tem okviru spada televizijska dokumentacija, ki bo v 45 minutah predstavila znanega slovenskega pesnika Srečka Kosovega in ob njem tudi zanimivosti njegove ožje domovine na Krasu. Drugi veliki dogodek na področju koprodukcije, kjer se bo poleg avstrijske in slovenske televizije vključila tudi še italijanska RAI, pa bo tridelna oddaja o slavnem alpinistu, planinskem pisatelju in raziskovalcu Julijskih Alp Juliju Kugyju.

če uvrstiti med regionalistična gibanja, temveč za avtorje predstavljajo primere zapoznelega nacionalizma.

Knjiga je nastala iz projekta jubilejnega sklada Avstrijske narodne banke, obsega 128 strani in stane 128 šilingov. Naprodaj je tudi v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Pri isti založbi, ki je znana za svoje izdaje o problematiki narodov in narodnosti, je kot 23. zvezek zbirke „Ethnos“ izšla knjiga „Nationale Minderheiten in Rumänien — Siebenbürgen im Wandel“. Njen avtor Elemér Illyés je romunski Madžar, ki zdaj živi v Nemčiji. V tej knjigi je podana celotna slika etnično-kulturnih, socioekonomskih in zgodovinskih pogojev narodnih manjšin („soprebivajoče narodnosti“ jih uradno imenujejo) v Romuniji, in sicer tako v preteklosti kot tudi v današnji socialistični državi. Pri tem pa je očitno, kako avtorja pri njegovih opisih vodi osebna svetovnonazorska usmeritev, tako da znanstvena objektivnost včasih vidno zublja na verodostojnosti. Kljub temu pa bi bilo v marsikaknem pogledu prav zanimivo primerjati manjšinsko politiko „totalitarne“ države Romunije z manjšinsko politiko „demokratične“ države Avstrije.

SLOVENC V AMERIŠKI LITERARNI ENCIKLOPEDIJI:

Zamujena priložnost za slovensko Koroško in slovensko Ameriko

Slovenski tisk še vedno ni omenil zapiskov o slovenski književnosti v drugi izdaji priročnika „Columbia Dictionary of Modern European Literature“ (iz leta 1980), kot da bi bilo prav vseeno, kaj zve svet o naši kulturi. Enciklopedijo je sestavilo 28 znanstvenikov-urednikov, uredila sta jo Jean-Albert Bede (umrl 1977) in William B. Edgerton, zaobsegala pa je 36 evropskih književnosti izven angleškega kroga, in sicer od simbolistov, dekadentov in modernistov s konca preteklega stoletja do danes. V primerjavi s prvo izdajo iz leta 1947 se je število nadaljnjih sodelavcev povečalo stoukrat, tako da jih je v novi izdaji že 500. Tudi število obravnavanih avtorjev je poskočilo — od 1.167 na 1.853. Izbor „najboljšega“ iz posameznih nacionalnih literatur je seveda uravnan po „najboljši sodbi“ urednikov in zapisovalcev samih, to pa spel velja za vse tovrstne izdaje oz. izbore. Vsaka književnost v knjigi je zastopana tudi s posebnim zgodovinskim pregledom.

V slovenskem delu preseneča popolna odsotnost književnih zgodovinarjev z ljubljanske univerze. Glavno besedo imata v enciklopediji Alojz Rebula (profesor iz Trsta) in Jože Pogačnik (profesor iz Novega Sada). Slednji je prispeval krajše članke o Alojzu Gradniku, Srečku Kosovelu, Edvardu Kocbeku in Ivanu Preglju (s sodelovanjem glavnega urednika enciklopedije, ki je pripravil angleško verzijo). Zapisnik o Prežihovem Varancu in njegovem delu je urednikov; pomagal mu je Ante Kadič z univerze Indiana. Teksta o Otonu Zupančiču in Ivanu Cankarju sta povzela po prvi izdaji; avtor prvega članka je Louis Adamič, avtor drugega pa Izidor Cankar.

Alojza Rebule pregled sodobne slovenske književnosti je tako kratak, da ne omenja ne Primoža Trubarja ne Jurija Dalmatina, ampak začenja že s imenom Janeza Sveta-

Pa tudi razni drugi načrti obetajo zanimive realizacije. Tako je predvideno, da bi Claus Gatterer (ki se je s podobnimi vprašanji bavil že večkrat) pripravil serijo oddaj o narodnostnih manjšinah v Evropi; pri izvedbi tega projekta bi poleg prej omenjenih treh televizijskih hiš sodelovala tudi švicarska TV. Na bilateralni ravni je že to leto načrtovano, da bi avstrijska TV prinesla oddajo o slovenski književnosti, medtem ko bi bila literarna ustvarjalnost predstavljena tudi še v povezavi med mesti Gradec, Maribor in Ljubljana. Nadalje je govora o skupni dokumentaciji o slavnem slovenskem arhitektu Jožetu Plečniku, ki si je postavil trajen spomenik s številnimi zgradbami na Dunaju, v Pragi in zlasti v Ljubljani. V načrtu je predstavitev jadranskih pristaniških mest, medtem ko na področju ekranizacije literarnih del omenjajo tudi Lipuševoga „Dijaka Tjaža“. Ne nazadnje pa bo sodelovanje med avstrijsko in slovensko televizijo zajelo tudi razne zabavne zvrsti, kot na primer slovensko-italijanski pevski festival, kjer bi se ORF priključil skupaj z zahodnonemškimi ZDF.

Podobno kot s slovensko televizijo, pa razvija ORF razne oblike sodelovanja seveda tudi s sorodnimi ustanovami v drugih državah. Tako je intendant In der Maur ob priložnosti pogovorov z ljubljancami omenil različne načrte, ki jih namerava avstrijska televizija uresničiti skupaj z italijansko in madžarsko TV. Kako tesno in pestro je sodelovanje, ki ga goji ORF z nemškimi televizijskimi hišami, pa doživljamo sproti, saj ni dneva, da ne bi bilo ene ali druge oblike koprodukcije.

Omenjeni načrti za poglobitev stikov med avstrijsko in slovensko TV torej obetajo marsikaj zanimivega in brez dvoma tudi koristnega za medsebojno spoznavanje in razumevanje. Pač pa ni bilo slišati, da bi se na tej relaciji premaknili za korak naprej tudi v prizadevanjih za zagotovitev boljšega sprejema slovenske TV na celotnem ozemlju južne Koroške, kar bi bilo za slovensko narodno skupnost že iz jezikovnega vidika brez dvoma ogromnega pomena, če pomislimo, kako važno vlogo igra danes televizija na vseh področjih obveščanja in oblikovanja človeka.

PRISPEVAJTE

ZA MUZEJ NOB PRI PERŠMANU V LEPENI!

Zveza koroških partizanov je uvedla zbiralno akcijo za dokončno ureditev MUZEJA NOB PRI PERŠMANU V LEPENI in se obrača na rojake s prošnjo, da vsak po svojih močeh prispeva za uresničitev te naloge, ki mora biti častna zadeva nas vseh.

Muzej NOB na Peršmanovi domačiji bo zajemal predvsem partizansko borbo na območju zamejske Koroške ter bo mladi generaciji in poznejšim rodovom ohranil dokumente o zločinih, ki so jih zagrešili nacisti nad našim ljudstvom, ter o junaškem uporu in boju partizanov, ki so na domačih tleh bistveno doprinesli k skupni zavezniški zmagi nad fašizmom.

Za zbiralno akcijo se je Zveza koroških partizanov med drugim odločila tudi zaradi tega, ker na uradnih mestih ni našla potrebnega razumevanja. Medtem ko je notranje ministrstvo prispevalo borih 5000 šilingov, koroška deželna vlada ni dala niti groša podpore (pač pa je bilo slišati o pobudi socialističnih deželnih poslancev, da bi za „domovinski muzej“ v Velikovcu iz deželnih sredstev prispevali cel milijon šilingov!).

Po drugi strani pa so se naši rojaki že takoj po pričetku urejanja Peršmanove domačije zanimali, kako lahko podprejo to akcijo. Zato je Zveza koroških partizanov pri Psojilnici v Železni Kapli odprla poseben konto št. 4105 in z oznako „Muzej NOB — Peršman“, na katerega lahko vsakdo vplača svoj prispevek. V ta namen prilagamo danes pri delni nakladi „Slovenskega vestnika“ posebne položnice (za druge kraje jih bomo priložili ob drugi priložnosti) in prosimo bralce, da se jih poslužijo v izdatni meri.

Peršmanova domačija, ki je zaradi krvavega zločina na pragu zmage nad fašizmom že sama zase spomenik boja in trpljenja našega ljudstva, bo zdaj urejena kot muzej NOB. To pa mora biti skupna zadeva nas vseh — zato tudi vsi skupaj pomagajmo!

Zveza koroških partizanov

NARODNI MUZEJ V LJUBLJANI:

Tapiserija v Sloveniji Zanimiva kulturnozgodovinska razstava

V sredo je bila v razstavišču Arka-de v Ljubljani (Trg osvoboditve 18) odprta zanimiva kulturnozgodovinska razstava z naslovom TAPISERIJA V SLOVENIJI, ki jo prireja Narodni muzej in bo ostala odprta do 12. aprila 1982.

Razstava obsega 40 tapiserij (tapiserije so po umetniških vzorcih ročno tkane stenske preproge, znane tudi pod imenom gobelin — op. ured.) od 17. stoletja do danes in želi prikazati predvsem tiste stvaritve, ki so po svojem osnovnem namenu in po tehniki

izdelave tapiserije v prvotnem pomenu besede. Na Slovenijo jih veže raba ali dejstvo, da so nastale na Slovenskem in tako opozarjajo na delež Slovenije v tej panogi uporabne umetnosti.

Obdobje, ko so tapiserije na Slovenskem sicer uporabljali, ne pa izdelovali, predstavljata na razstavi nizozemska figuralna tapiserija in nizozemska verdura (gozdna krajina) iz 17. stoletja, ki spadata v zbirki Pokrajinskega muzeja v Ptuj oz. Narodnega muzeja v Ljubljani. Kot prvo delavnico, ki je na Slovenskem tkala tapiserije, spoznamo Kranjski zavod za umetniško tkanje v Ljubljani, ki je deloval v letih 1898—1909. Tkali so po osnutkih arhitektov, slikarjev in amaterjev; stenske preproge, blazine, pregrinjala so po namembnosti, izvedbi in motiviki primerki umetniškega tkanja, ki je ob prelomnici stoletij doživljalo svoj prerod in razcvet. Šest tapiserij iz ročne tkalnice tovarne dekorativnih tkanin v Ljubljani predstavljata sodobno manufakturno izdelavo — nastale so po slikah, grafikah in modelih sodobnih slovenskih likovnih umetnikov različnih generacij in smeri (Herman Gvardjančič, France Slana, Silvester Komel, Bogdan Borčić, Jože Spacal in Janez Bernik) ter se uvrščajo v smer sodobne tapiserije, ki si za predloge izbira priznana dela sodobnega slikarstva in si z uporabo različnih tehnik tkanja prizadeva za njihov ustrezen prevod v tapiserijo kot samosvojo vrsto likovne umetnosti. Za zaključek pa sledi še predstavitev individualne ustvarjalnosti likovnice Cvetke Miloš-Radanovičeve iz Brezic, ki tapiserije tka po lastnih osnutkih in je torej avtorica celotne stvaritve.

Obiskovalcem razstave je na voljo tudi poseben razstavni katalog, ki poleg pregleda razstavljenih predmetov prinaša še uvodno študijo o tehniki tkanja, o zgodovini tapiserije v Evropi ter oris rabe in izdelovanja tapiserij na Slovenskem. Razstava je odprta vsak dan (razen ob nedeljah) od 10. do 18. ure.

Ivan Dolenc (Kanada)

Jubilejno pevsko srečanje v Pliberku in na Radišah

„Že kar pretesen je postal okvir naslova Od Pliberka do Traberka in morali smo ga razširiti: koncertom v številnih krajih to stran in on stran meje se letos pridružujeta še dva v Radljah in Slovenj Gradcu. S tem je v ljubiteljsko pevsko gibanje vključena resnično vsa Koroška.“ Tako je zadnje nedeljo na Radišah pozdravil poslušalce in pevce šestih zborov zastopnik Zveze kulturnih organizacij iz Raven Mirko Angeli.

Prireditvev, ki obhaja letos svoj Traberkom, letos pa so prireditve v 10 krajih z nad 40 zbori in več kot 1000 pevci. Ta vsekoroška sloven-

Mešani pevski zbor iz Sentlipša

Poslušalci na Radišah

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA JE ZAČELA S SERIJO STROKOVNIH PREDAVANJ:

V Selah predavanje o gozdu in gorskih kmetih

Pri Trklu v Selah-Borovnica je bilo prejšnji petek prvo strokovno predavanje v vrsti prireditvev, ki jih pripravlja Slovenska kmečka zveza. Strokovne posvete je Slovenska kmečka zveza sprejela v svoj letni program, ker smatra, da je strokovno usposabljanje kmečkih ljudi in podeželske mladine slej ko prej nujno potrebno za uspešno gospodarjenje. Kajti mnogo je vprašanih, s katerimi se mora baviti kmet, in na vseh področjih se mora potruditi, da bo podkovan. Gre predvsem za socialna oz.

Pismo „prizadetega“ bralca „Kladiva“

Popolnoma se strinjam z mnenjem gospoda razpenčeno-vzvišenega Podjunca (točno Sl. P.) Janke Messnerja, kot ga objavlja v številku 1/1982 „Kladiva“. Vem, da je „kaka Voukova Jezikovna vadnica (polna) površnosti in nepreglednosti“, ker ima v prvem delu v 42 tedenskih področjih metodično prav primerne jezikovne vaje za osnovno in srednjo stopnjo naših šol, v drugem delu pa je slovnica strnjeno prirejena točno po vrstnem redu slovenske slovnice Mirka Rupla in slovničarjev Bajec-Rupel-Kolarič. Tako je le nujno, da ni za nobeno rabo. Tudi v tem primeru se z Messnerjem nič ne razhajava, ker jaz isto trdim za „njegov“ kladivarško pobijajoči list. Moja jezikovna vadnica poneumljuje učence in učitelje, „Kladivo“ pa s svojim ogromno naklado slovenske množice. Živio in moj poklon vsem, ki v tem predpustnem času še niso zgubili humorja in prave mere.

R. Vouk

ska kulturna prireditvev, ki jo organizira Zveza kulturnih organizacij Ravne skupno s Slovensko prosvetno zvezo in Krščansko kulturno zvezo v Celovcu ter krajevnimi kulturnimi organizacijami, povezuje koroške Slovence na obeh straneh meje. Pomembna pa je tudi za medsebojno spoznavanje zborov, vsem udeležencem pa omogoča primerjavo kje stojijo s svojim pevskim znanjem in nasploh s kulturnim delom. Prav gotovo so takšne primerjave važne za vse zборе iz Roža, Podjune, Mežiške, Dravske in Mislinjske doline.

Zadnje soboto se je pri Schwarzlu v Pliberku zbralo 6 zborov. Nastopil je seveda moški pevski zbor Edinost iz Pliberka, ki sodeluje od vsega začetka na tem pevskem srečanju, vodil pa ga je kot vedno Folti Hartman. Prevalje so zastopali štiri zbori in sicer moški in mešani pevski zbor društva upokojenec, vokalni oktet TRO in moški pevski zbor Vres. Spored pevskega srečanja v Pliberku pa je zaključil koroški partizanski pevski zbor iz Celovca, pod vodstvom Branka Čepina.

V nedeljo so se zbrali pevci na najzahodnejši točki v okviru teh prireditvev, v kulturnem domu na Radišah. Nastopili so mešani pevski zbor Jakob Petelin Gallus iz Celovca pod vodstvom Janeza Traterja, moški pevski zbor gozdarskih delavcev iz Črne, mešani pevski zbor iz Sentlipša pod vodstvom Janeza Petjaka, moški pevski zbor Kočna iz Sveč pod vodstvom Antona Feiniga, mešani pevski zbor Gorjanci iz Kotmarje vasi pod vodstvom Stankota Wrulicha, spored pa je zaključil moški pevski zbor Svoboda iz Črne.

Številna vprašanja, za pospeševanje gorskega kmeta, kontingentiranje mleka, in za novejši tržne ukrepe. Vsa ta strokovna predavanja upoštevajo specifične potrebe posameznega področja v katerem je predavanje. Za selsko področje smo izbrali: a) načrtovanje gozdnega gospodarstva, redčenje, oskrbovanje, pogozdovanje in gnojenje gozdov, b) aktualna vprašanja gorskih kmetov, pospeševanje kmetov v obmejnih gorskih regijah.

Na prvo točko je predaval inž. Roman Schmiedler na podlagi študije, ki jo je Kmetijska zbornica napravila o selskem področju pred nekaj leti. Sicer je bila nega gozda v okolici Sel zadnja leta zapostavljena, vendar to odgovarja povprečnemu nivoju koroških gozdov. Načrtovanje gozda je odvisno od tal, pri nasajanju mladih dreves pa mora kmet prav tako upo-

šteti poleg obilnatih dreves tudi kvalitetno drevje kot hrast, jesen, oreh in lipo, kjer koli je to možno. Preiskava zemlje je pogoj za prvo gnojenje in s tem uspešno rast dreves. Pri pomlajanju gozda pa je važno, upoštevati naravno rast in tudi s katere strani se bolj ali manj redči. V diskusiji se je pojavilo še mnogo vprašanj, na katere je predavatelj inž. Schmiedler še zelo poučno odgovarjal. Bivši zbornični svetnik dipl. inž. Walter Rafalt pa je v drugem delu govoril predvsem o aktualnih problemih gorskega kmeta. Dajal je nasvete za pospeševanje kmeta, o tem kako priti do subvencij in drugih podpor. Obema predavateljsma se je v imenu Slovenske kmečke zveze zahvalil tajnik Jože Mečina. Zahvala pa velja tudi kmetijski zbornici, ki je dala na razpolago oba predavatelja.

PRIJAVE ZA ZVEZNO GIMNAZIJO ZA SLOVENCE ŠE DO 26. FEBRUARJA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

- Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavi svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1982/83 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 8. do 26. 2. 1982, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. raz. ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
- Pravočasno prijavljeni učenci, ki bodo ob koncu šolskega leta 1981/82 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSENZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.
- Prijavljeni učenci, ki ne bi dosegli tako dobre ocene, bi morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenca, bo treba otroka prijavit v prvi polovici junija 1982. Sprejemni izpiti bodo v sredo 7. julija 1982.
- Konec maja 1982 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učenca, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
- Zakasne prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.
- Za vstop v višje razrede je potreben poseben razgovor z ravnateljem. Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija z Slovence, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

RAVNATELJ:
dr. Reginald Vospernik l. r.

Dnevno dostavljanje pošte v Slovenjem Plajberku zagotovljeno?

Konec januarja smo poročali, da se je 166 prizadetih vaščanov gorskih vasi Strugarje, Slovenji Plajberk in Podn izreklo za dnevno dostavljanje pošte. Poštna direkcija naj bi menda nameravala postavitev poštinih omaric, ki naj bi zamenjale trikratno razdeljevanje pošte na teden. Prizadeti so samoiniciativno začeli zbirati podpise, občinski mandatar Volilne skupnosti Borovlje Feliks Wieser pa je resolucijo s podpismi posredoval pristojnim mestom, ter dodal podpisom spremno pismo. Iz neoficialnih poštinih krogov smo pred zaključkom redakcije zvedeli, da so se pristojni možje deželne poštne direkcije v torek 16. februarja srečali s prizadetimi. Po teh informacijah naj bi prišlo do pozitivne rešitve za prizadete vaščane.

Dokončna rešitev nam še ni znana, zagotovljeno pa nam je bilo, da bodo dobili prebivalci omenjenih treh krajev petkrat tedensko dostavljeno pošto, pri nekaterih pa bodo postavili tudi poštne omarice, kar je menda pri motoriziranem dostavljanju neobhodno potrebno. Stališče prizadetih vaščanov, o tem ali je rešitev zares zadovoljliva, nam še ni znano. Brez dvoma pa je, da so se stvari kar hitro premaknile, ker so se prizadeti pobrigali sami za svoje interese.

Pismo, ki je bilo naslovljeno na poštno direkcijo, sta dobila v vednost tudi boroveljski župan Woschitz in deželni glavar Wagner, s prošnjo naj podpreta prebivalce gorskih predelov Koroške v njihovem stremljenju po enakopravnem obravnavanju pri dostavljanju pošte. Deželni glavar je pred omenjenim razgovorom odgovoril prizadetim in jim zagotovil, da se bo zavzel za njihova stremljenja pri pristojnih mestih. Bolj suho pa jim je odgo-

voril boroveljski župan, ki je sporočil, da je posredoval pismo in podpise pristojnemu mestnemu referentu. Županu zglada, da samoiniciativno delo občanov ni bilo pogodu, še manj pa to, da je akcijo podpiral občinski mandatar Volilne skupnosti. To je verjetno tudi vzrok, da župan ni naslovil nobenega pisma na poštno direkcijo, kjer bi

SPZ obvešča, da bo Ljubljanska televizija prenašala prvi del posnetkov Revije Kernjakovih pesmi iz leta 1980 v sredo 24. februarja ob 18.45 uri na prvem programu.

podprl zahteve svojih občanov. Gotovo nenačrtno zadržanje!

Vsekakor se je zadeva premaknila naprej kljub vsem podtikavanjem, ki so se pojavila v zvezi s to akcijo prebivalcev tega gorskega predela južne Koroške.

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec, Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentjakobu v Rožu

v abijo na

IV. zimski pohod „Arihova peč“

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo februarja 1945
in ob 40-letnici nasilne izselitve in vključitve v protifašistični upor

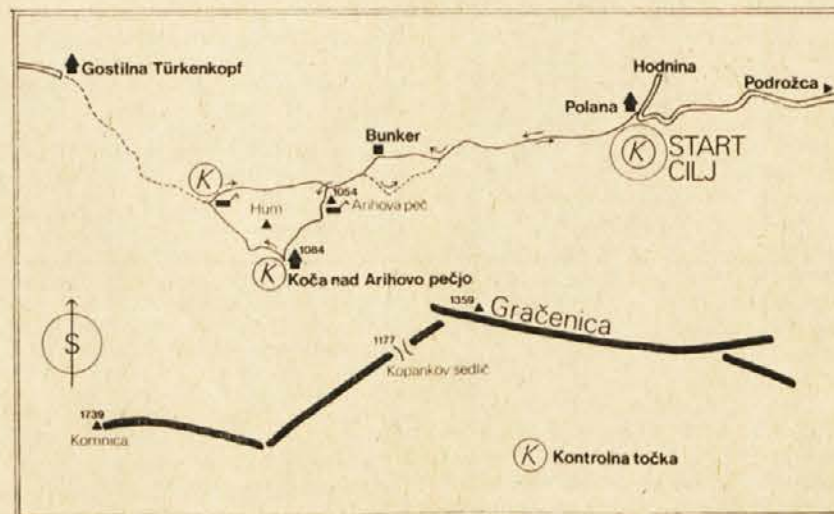
ki bo v nedeljo 28. februarja 1982 s pričetkom ob 10. uri na Hodnini pri Polancu nad Sentjakobom v Rožu.

Na sporedu sta:

SMUCARSKI TEK na Polani
POHOD ZA PEŠCE (od Polanca preko bivšega partizanskega bunkerja do „Koče nad Arihovo pečjo“ in po drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovške kočje do Polanca)

- ▶ Start za tekače in pohodnike je ob 10.30 uri pri Polancu
- ▶ Pred štartom je kratka spominska svečanost posvečena padlim partizanom pod Arihovo pečjo (9. februarja 1945) in 40-letnici nasilnega izseljevanja in vključitve v protifašistični upor
- ▶ Naknadne prijave so še možne na dan prireditve od 9. do 10. ure
- ▶ Štartnina znaša 40 šil. (120 ND) za odrasle in 30 šil. (90 ND) za otroke in mladince
- ▶ Vsak udeleženec sodeluje na lastno odgovornost značko in diplomu
- ▶ Na razpolago bo servisna služba ELAN
- ▶ Vsak udeleženec sodeluje na lastno odgovornost.

V slučaju pomanjkanja snega bo samo pohod in le-ta ob vsakem vremenu.

ŠENTPRIMOŽ:

10. jubilejni ples Danice

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Šentvidu v Podjuni je v svojem kulturnem domu v Šentprimožu v soboto zecer priredilo 10. jubilejni ples Danice, katerega se je udeležila velika množica ljudi, med njimi tudi jugoslovanski konzul Šandor Zarol s soprogo, Stern Ciril, konzul pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani s soprogo, tajnik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in številni drugi predstavniki slovenskih narodnih organizacij na Koroškem.

Za uvod je zapel domači mešani zbor pod vodstvom Hanzija Kežarja in tako otvoril jubilejni 10. ples Danice. Zbrano publiko in častne

goste je pozdravil predsednik društva Stanko Wakounig in se ob tej priložnosti iskreno zahvalil vsem tistim, ki so v kakršnikoli obliki prispevali, da je 10. jubilejni ples Danice tako dobro uspel.

V okviru te prireditve so bili tudi srečolov, prodaja torte in „koča k Micki“, ki je vabila na „trde“ pijske.

Za ples je skrbel priljubljeni ansambel „Fantje iz Podjune“, ki je znal odlično zabavati mlade s plesom, starejše pa s poslušanjem prijetnih melodij. Vsekakor je bila na 10. jubilejnim plesu prijetna družabnost, v kateri je bila vsaj za nekaj ur pozabljena, vse prej kot prijetna, vsakdanost polna težav za narodni in življenjski obstoj.

In vedno spet moramo z veseljem ugotavljati, da je novi kulturni dom v Šentprimožu velika pridobitev za kulturno in družabno življenje našega kraja ter bližnje in daljnje okolice.

Ples Danice danes štejemo med največje družabne prireditve na južnem Koroškem in to je vsekakor veliko priznanje društvenikom, ki so se iz vse prej kot ugodnih razmer prikopali, seveda z velikim trudom, do lastnega kulturnega doma, ki jim omogoča vse to, o čemer so včasih samo sanjali.

Uspeli jubilejni ples Danice je dober omen za nadaljnjo dejavnost in to ne samo za šentvitiške prosvetaše, temveč tudi za ostala podjunska društva, katerim je dom Danica skupno prizorišče slovenske kulturne dejavnosti na Koroškem.

Št. Jurij v Zilji

Začetkom šolskega leta je prišlo v Št. Jurju v Zilji šolsko vodstvo v roke učiteljice, ki nima znanja slovenščine. Osnovna šola v Št. Jurju je bilo šolsko vodstvo v rokah učiteljev, ki so imeli izpite iz obeh jezikov. Zakaj ta sprememba?! Ali so to tiste ugodnosti, ki jih koroški Slovenci uživamo v okviru tako hvaljene in vzorne šolske ureditve. Sploh opažamo v zadnjem času na šolskem področju dejavnosti (primer Žitara vas; zavrnitev vloge Koroškega deželnega šolskega sveta, ker je bila napisana v slovenščini...), ki so zelo zaskrbljivo in očitno naperjene proti mirnemu razvoju obeh narodnosti na Koroškem.

Ob štiridesetletnici pregnanstva in upora

Izseljenišтво ni bilo „dopust“

Krvavi nacifašizem je imel številna težišča za tako imenovane dokončne rešitve nacionalnih, političnih in gospodarskih vprašanj in teh se je lotil razen z nemško temeljitostjo tudi z svo brutalnostjo. V ta okvir je nedvomno spadalo tudi desetletja staro „koroško vprašanje“, saj je bilo treba prav na jugu „tisočletnega rajha“ za vse čase zbrisati sleherni sled slovenskega življa in tako ustvariti močno utrdbo velenišstva. Prvi korak v tej smeri je bil storjen tistega mračnega 14. aprila 1942.

Živo se spominjam strašnega jutra in se ga bom spominjal do konca svojih dni. Osorne besede policista „Umsiedlungszeit ist gekommen!“ mi še danes zvenijo v ušesih. Pred očmi imam podobo, kako oče razporeja družino ob zidu domačije, češ, „postrelite nas — rodne zemlje ne zapustimo!“ Morala je biti res pretresljiva slika — šestero ljudi ob steni, najmlajši med njimi, brat v materinem

bolezen niso zalegle, niti protesti, niti dejstvo, da je bila mati odsotna, ker je delala na nekem letališču. In takoj sem se moral trinajstletni fant, do kraja oslabljen, brez vsake življenjske volje in brez upanja napotiti v oddaljeni Dachsbad a. d. Aisch.

Dodeljen sem bil nekemu mesarju, ki je bil tamkaj tudi poveljnik zloglasne SA. Sprejem je bil temu primerno „ljubezniv“ — prava mesarska klofuta, ker nisem znal pozdraviti v „duhu časa“; novi gospodar me je na licu mesta prekrstil v „Rusla“, za pravega Rusa sem bil menda le še premajhen. Kakšne torture sem moral tam prenašati, je le težko opisati. Pretepanje in poniževanje vsake vrste je bilo na dnevnem redu. Če mi je pod težo bremena spodrsnila lesena coklja na gladkih, kamnitih tleh, mi je brca majstrovega škornja dokaj hitro spet pomagala na noge. Pretepal me je v klavnici, v hlevu, na polju, pa tudi tedaj, če roka pri „nemškem pozdra-

ljami neljubo iztrgal iz neveselih otroških sanj.

Ob sobotah sem gospodarja navadno spremljal na lov, se pravi spremljala sva ga dva: medtem ko se je on peljal s kolesom, je na eni strani tekel za njim njegov pes, na drugi pa jaz. Nisem smel zaostajati, sicer so sledile klofute, pa naj smo bili kjerkoli. Skozi otroške solze sem dostikrat videl obraze vaščanov, izražajoč usmiljenje — toda deležen tega nisem bil nikoli. Svojo posebnost pa je imel tudi ta nasilnež v rjavi uniformi. Njegova okoli dvajset let stara hčerka, ki je menda študirala v Nürnbergu, se je le za konec tedna vračala domov. Tedaj vpričo nje nikoli nisem bil tepen, nikoli slišal žal besede, celo z družino sem obdeval v gosposki sobi in bil deležen njihove obilne in izvrstne hrane.

Največje muke pa sem preстал po nekem letalskem alarmu. Ko so se namreč spet enkrat (kot tolikokrat) oglasile sirene in naznanjale sovražna letala, se nisem skrtil v zaklonišče, temveč sem odšel iz vasi. Nisem prišel daleč, že so se pojavili prvi oddelki zavezniških bombnikov. Naglo sem stopil na cesto, slekel svojo svetlo jopo ter pričel mahati proti nebu v upanju, da se me „usmili“ pilot s kakšno bombo in tako zaključim svojo tragedijo na tem svetu. Zares naivna zamisel — toda vseeno grozljivo dejstvo. Toda tudi od tam nisem bil uslišan, bil sem obsojen na življenje — na kakšno življenje?! Kajti vse to je videl moj mučitelj in posledice so bile take, da jih ne morem opisati.

Strašni so bili doživljaji v Dachsbadu, staršem sem jih zaupal šele po končanem trpljenju. Otroška pamet mi je tako narekovala, saj mi tudi ne bi mogli pomagati — imeli so lastnega gorja dovolj!

Po vojni je bilo večkrat slišati, da izseljenišтво ni bilo nič kaj posebnega ali da je bilo za koroške Slovence celo neke vrste „dopust“... Zares, treba je odpustiti. Tudi takim, ki kaj takega trdijo, ne želim nič hudega — samo kak mesec dni takšnega „dopusta“, kor sem ga doživljal kot otrok v času pregnanstva.

Franci Černut

Letos obhajamo štiridesetletnico pregnanstva in obenem tudi štiridesetletnico vključitve koroških Slovencev v vstajo slovenskega naroda. Obeh dogodkov se bomo spominjali skozi celo leto, osrednja spominjska svečanost pa bo v nedeljo 18. aprila 1982 v celovškem Domu glasbe.

Tudi kot „vprežna živina“ so morali slovenski pregnanci opravljati delo

naročju, komaj leto dni star — preveč menda celo za onega izmed policistov, da se je naglo okrenil in stopil za hišo.

Vseeno pa ni usmiljenja, ne za nas, ne za ostalo sedem družin iz bližnje okolice — nastopiti je treba trnjevo pot v pregnanstvo. Znajdemo se na Bavarskem v taborišču Frauenaurach, kjer barake sprejmejo brezpravne številke, ki jim SS-ovska komanda daje v vednost, da je njihovo premoženje zaplenjeno, ker so „Volks- und Staatsfeinde“. Može in žene pošiljajo na razna delovna mesta, niti otrokom ne priznana, kakor sem občutil na lastni koži. Ravno tedaj sem hudo bolehal; želodec skoro ni obdržal niti tiste pičle hrane, ki smo jo dobivali. Bil sem tako oslabljen, da sem se komaj držal na nogah. Pa pride lagerführer s poveljem na delo. Vse očetove prošnje z ozirom na mojo

vu“ ni bila dovolj strumno iztegnjena. Vojaški duh, vojaška disciplina in še nekaj več je na splošno usmerjalo tedaj moje životarjenje — življenje vsega tega pri vsej krščanski popustljivosti ne morem imenovati — in me gnalo ne samo enkrat v pravcati obup.

Delovni dan se je pričel še v mraku. Treba je bilo pospraviti hlev, nakrmiti in očistiti do dve desetini živine; nato klavnica — klanje, čiščenje, pospravljanje; ali pa poljedelstvo — brez počitka, brez malice; zvečer spet hlev in kot zadnje — čiščenje strojev v delavnici in mesnici. S strunnim „nemškim pozdravom“ sem moral brutalnemu mogočniku javiti končana, opravljena dela. Predno pa se je o tem prepričal, je vedno najprej pogledal na uro, kajti pred deseto me nikdar ni odpustil v posteljo. Nič čudnega, če sem včasih stoje napol spal in me je šele udarec z grab-

PAVLA ROVAN

12

Kje so tiste stezice

KOROŠKA POVEST

Hči Hanelore je že nekajkrat stopila pred trgovino, da se naužije sonca. Kasneje so njene modre oči izza prodajne mize zvedavo pogledovale preko ceste. Tudi sončni žarki so padali v tisto smer.

Oče, stasit mož, s kratko pristrženimi brki, na prečo počesanimi gladkimi lasmi, z nekoliko odebelenim vratom, rdečih ličnic, ki jih pogojuje tudi zadovoljstvo ob uspešnem poslovanju in svetlimi očmi, je nenehno opazoval to nemirnost hčere Hanelore. Očetu se je ob tem opazovanju porodila imenitna misel. Že nekaj časa so ga pravzaprav obletavali razni načrti, zdaj pa so se na mah izoblikovali.

„Imajo mnogo kupcev, tam preko?“ in pogledal je hčer.

„Seveda, in Andreasa še vedno boli noga.“

„Sam si je kriv.“ Ob tem je premaknil zastor ob izloženem oknu. Hanelore in Andreas, kako poetično že v imenih, je razmišljal oče, ki je bil obdarjen z izbrano uglajenostjo, fineso, kot jih predstavljajo lepi, elegantni vzorci blaga, čisti kamgarni, žamet, baržun, velvet iz angleških tovarn in sukno, kar je prodajal strankam.

Žena Hildegard, majhna debeluška, ki se je okretno zibala med pultom in policami, vedno smehljajoča, z visoko nakodrano glavo, naravnano držo in tako miselno nadomestila manjkajočo višino, je kupcem razkazovala platna, gradl vseh vrst, šifon in podloge vseh barv.

Hči, svetlolasa Hanelore, vitka kot smreka, se je pogumno držala predpisanih kolarij in vsak dan dvakrat stopila na precizno tehtnico, je žarela od mladostnega hotelnija spoznati liste ljubezni, se je na levi obdala s policami vseh vrst svetovalnih znamk, na desni strani moderne tkanine, jeans, safari in deseni modernega časa, ki so mladim in drugim ponujali modo novega sveta.

Vsak zase so kraljevali v svojem območju in tako med njimi ni bilo preprirov ne zdráh, kar je zelo redko v trgovski stroki.

Trgovca Karnschegg in Kirsche sta se dobro razumela. Kar sta potrebovala, sta kupovala drug od drugega, saj je sosed imel največjo trgovino z živili v mestu. Še trdeje sta se povezovala ob sestankih trgovske zbornice, ki ji je običajno še sledil Parteigespräch. Tako sta se poznala do obisti.

... „Moj sin in vaša hči...“

... „Moja Hanelore in vaš Andreas... sosedu smo.“

sta modrovala, vračajoča se od sestankov.

Dobri sosedu smo, je potrdil Kirsche. Razširili bi obe trgovini v veleblagovnico.

„To bi bilo prav dobro, pametno, združimo najin kapital in vsi drugi bodo od naju odvisni. Sehr gut, zelo dobro,“ se je strinjal Karnschegg.

Ob takem razgovoru sta dospela po poti do doma. Kadar je polna luna obsvetljevala zaokroženo območje njune posesti, se jima je bodočnost razsvetljevala razkošno. Tedaj sta se ustavila ob starem mestnem vodnjaku in z očmi objela skupno bogastvo. Če je zvezdno nebo polnila še Merkurjeva svetloba, ju je presvetlila mehko, ki je njun razgovor podaljšala preko polnoči.

Nikamor se jima ni mudilo. „Vajenca bom vzel nekje z dežele, tam znajo vsi tudi windisch,“ je pojasnil trgovec Kirsche.

„Nam tega ni treba, Andreas to že dobro zna. Ja, veliko kupcev imamo tudi od tam doli.“

„Moja mati in oče sta znala oba jezika. Jaz pa sem pozabil. Saj znajo tudi po naše,“ je dodal Kirsche in se pokril z zelenim klobukom, ki ga je že nekaj časa predeval iz ene roke v drugo.

„Da, prav res, Hanelore Kirsche in Andreas Karnschegg, to bi bilo zelo prav!“ in spet se je odkril, verjetno ga je ta želja ogrela.

Vse te želje pa so se jima razblinile, četudi se je mična Hanelore še pogosteje zadrževala pred trgovino in gledala k sosedom.

Trgovca Karnschegg in Kirsche sta na neki tak lep večer, vračajoča se proti domu, začudena spoznala, da so se mlade oči ujele v nasprotnem polu njenih načrtov.

Hči Hanelore in Karnscheggov trgovski pomočnik Franc sta z roko v roki stopala po tihem trgu. Preden sta dospela do njiju, ki sta strmela v to idilo kot v prikazen, sta se mlada objela in poljubljala.

„Verdammt Teufel,“ je siknil Kirsche in hitel proti domu, kjer je hči kakor veter buhnila skozi dveri.

Trgovec Karnschegg je nemo obstal na mestu, jezen na Haneloro in soseda, ki je tako naglo odšel, ne da bi se poslovil.

„Unmöglich“ — nemogoče, je še dejal in se s hitrimi koraki napotil proti domu, da bi vse to povedal svoji ženi.

Tako je bilo konec trgovsko trdno postavljenih načrtov.

„Nekega dne bom zapustil to hišo preprirov in bom šel drugam.“ Tako je odgovoril Andreas svoji materi, ki za Greto ni imela dobre besede. Med škripanjem stopnic, po

Strah ni prazna beseda

Oh, ta strah! Čudovito zdravilo za poredne otroke, boljše od palice ali težke roke nervozne matere, ki kaj rada obleži na ličju ali ritki porednega otroka. Pretepanje otrok ne, to je grda stvar, neprimerna za zdravo vzgojo otroka. Mnogo boljše je umiriti ga z grožnja, ker strah mnogokrat bolj zaleže kot klofuta.

Veliko mamc strah otroke z dimnikarji, s policaji ali telesno prizadetimi ljudmi iz svoje okolice. Tuje ljudi uporabljajo za utišanje otrok, ne da bi pomislili na posledice.

Pred dnevi sem se sprehajal skozi vas in slišal jezno mamico, ki je kričala nad razigrano deklico. „Pridna moraš biti, sliši! Če ne boš pridna, pokličem tistega hudega gospoda, da te odnese!“ „Ne, mamica, ne!“ je prestrašeno zavekala deklica. „Da, odnesel te bo!“ Težko kategorični trditvi ni bila potrebna kot dodatek klofuta niti jezen pogled. Že grožnja, da jo bo odnesel „tisti hudi“ gospod, je zadostovala, da je hčerka utihnila in mirno kapljala naprej.

Streslo me je, kajti tistega hudega gospoda poznam. Dobrodušen možakar je, s katerim se je življenje krepko poigralo. Zelo ljubi otroke, saj (kakor pravi sam) mu bog ni dal te sreče, da bi jih sam imel.

Koliko je takih mamc, ki uporabljajo kot pomirjevalno sredstvo za svoje poredne otroke običajne, pa tudi prizadete ljudi iz svoje okolice, ne da bi pri tem pomislile — je morda prav, je lepo in človeško, da star človek, ki ljubi otroke, doživi, da se ti mali črvički iz strahu pred njim razbeže. Vprašal bi se, zakaj je to potrebno — ne le zaradi prizadetih ljudi, ampak tudi zaradi strahu, ki ga po nepotrebnem cvetpamo otroku. To ni strah samo pred določnim starejšim gospodom ali hudim črnim dimnikarjem, saj lahko kaj malu prerase svoje običajne meje in otrok se bo ustrašil vsakega tujca — ločiti dobro od slabega v tem času še ni v njegovih mejah razumevanja. Otroku, ki ni deležen zdrave vzgoje, že tako občuti strah — npr. pred temo, gromom ali bliskom, vendar to ni nič proti strahu pred človekom. Strahu pred kakšno stvarjo ali naravnim pojavom se otrok kaj kmalu otrese, strahu pred človekom pa zelo težko.

Kaj lahko se zgodi, da bodo morda tudi z nami jutri strašili otroke. Tuje ljudi naj otrok sprejema kot sebi enake, odkrito in brez strahu, saj bo samo tak človek kasneje lahko našel svoje mesto v družbi.

Drobni nasveti

- Kadar kupite novo emajlirano posodo, jo potopite najprej v večjo posodo z vodo.
- Za pomivanje zelo umazanih steklenic priporočamo hladno vodo z zdrobljenimi jajčnimi lupinami.
- Zraven štedilnika imejte vedno krožnik za odlaganje pokrova in kuhalnice, pa štedilnik ne bo umazan.
- Po vsaki jedi pomijte čimprej ves pribor in vsak kos posode. Tudi če vam vzkipi mleko po štedilniku, ga takoj očistite.

Zelenje v topli sobi

Proti koncu zime pogosto opazimo, da sobne rastline niso več tako zdrave in čvrste, kot so bile. Listi rumenijo in odpadajo, lončnica je videti uvela. Kaj smo storili napak? Lončnicam najbolj škodujeta suh zrak in napačno zalivanje. S primerno nego pa lahko dosežemo, da bodo zelene rastline nepoškodovane prezimile tudi v centralno ogrevanem prostoru.

Najprimernejši prostor za lončnice se nam zdi okenska polica, ta pa je največkrat tik nad radiatorjem. Rastlina se mora prilagoditi težavnim življenjskim razmeram. Če niso zelo zdrave in če jim ne pomagamo, ne bodo preživele zimskih mesecev. Svetlobe jim na okenski polici ne manjka, tudi če bi bile na bolj temnem prostoru, bi še vedno ne shirale, saj narava sama poskrbi, da rastline v zimskem času počivajo in potrebujejo veliko manj svetlobe in hrane kot v drugih letnih obdobjih. Bolj kot pomanjkanje svetlobe škoduje rastlinam napačna nega. Kaj lončnice pozimi potrebujejo in s čim jim lahko olajšamo prezimovanje?

Rastlinam bi najbolj godilo, če bi prezimile v nekurenem, zmerno hladnem prostoru. Ker pa nima vsak ljubitelj lončnic na voljo takšnega prostora in ker postavljamo lončnice v stanovanje tudi zato, da je videti soba pozimi zelena in prijazna, nam je ta podatek v kaj majhno pomoč. Težko bi tudi našli ljubitelja rastlin, ki bi na ljubo svoji araliji izključil gretje v dnevni sobi.

Na okenski polici, tik nad radiatorjem, pa je rastlinam seveda prevročje in zrak je presuh. Če poskrbimo za primerno vlažnost zraka, bodo rastline zlahka prenesle nekoliko višjo temperaturo, kot bi jo potrebovale.

Za vlažnost zraka poskrbimo z električnim vlažilnikom, pomaga pa tudi, če obesimo na radiator dve do tri posodice z vodo. Voda bo izhlapevala in ozračje bo bolj vlažno. To bo koristilo rastlinam, pa tudi mi bomo v vlažnem ozračju bolj zdravi — presuh zrak je za nahod in druge nalezljive bolezni naravnost „idealen“.

Rastline zaščitimo pred suhim in vročim zrakom tudi s kosom aluminijeve folije, ki ga prilepimo na spodnjo stran okenske police.

Rastline vlažimo s pršilnikom, s tem očistimo liste prahu in jih primerno navlažimo. Rastline pršimo zjutraj, nikoli zvečer. Voda, ki jo uporabimo za pršenje, mora biti mlačna, nikoli mrzla.

Za vlažnost poskrbimo tudi tako, da postavimo na okensko polico večje plitve posode, jih napolnimo s prodom, kamni in vodo. Na kamne postavimo lončke z rastlinami. Tudi uvelje lončnice si bodo kmalu opomogle, če jih bomo postavili v tako vlažno ozračje. Vodi, s katero zalivamo kame-nje v podstavku, dodamo nekaj kapljic kisa. Tako se ne bo nabiral apnenec na posodi,

pa tudi zrak v prostoru bo čistejši in prijetnejšega vonja.

Pregledamo okno, ob katerem stojijo lončnice. Če piha skozi špranje mrzel zrak, ni čudno, da lončnice hirajo. Špranje zamašimo, pa si bodo rože opomogle.

Ni vseeno, kako zalivamo lončnice. Zelo narobe je, če mislimo, da je treba lončnice, ki prezimujejo v kurjenih prostorih, zalivati izdatneje kot poleti. V zimskih mesecih lončnice ne rastejo, zato ne potrebujejo toliko vode. Če jih preveč zalivamo, jim bodo začele koreninice gniti in odmirati, to pa je začetek konca.

Praviloma zalivamo sobne rastline vsak drugi dan. Zalivamo z mlačno postano vodo, nikoli z mrzlo vodo iz vodovodne pipe. Še najbolje je, če vodo za zalivanje prekuhamo, s tem odstranimo apnenec, ki škoduje rastlinam. Vodo, ki se nabere v podstavku, takoj odlijemo, če stoji rastlina v vodi, ji to zelo škoduje.

Precej vlage in zalivanja potrebujejo v zimskem času le azaleja, božična zvezda in afriška vijolica.

Rastlinam privoščimo od časa do časa zdravilno kopel: lonček postavimo za eno uro v večjo posodo z vodo. Ko se zemlja napije vode, postavimo rastlino spet na podstavek. Pazimo, da ne pridejo listi v neposreden stik z vodo.

V zimskem času lončnic ne gnojimo. Gnojilo koristi namreč samo cvetočim rastlinam, drugim pa bolj škoduje kakor koristi.

POSKUSITE

AJDOVI ŠTRUKLJI Z OCVIKI, KUANI

Testo: 3/4 kg ajdove moke, 1 l slanega kropa, 10 dkg pšenične moke, 10 dkg ocvirkov za zabelo.

Nadev: 1/2 kg ocvirkov, 3 žlice smetane, 1 jajce, 5 dkg drobtin.

Ajdovo moko poparimo s slanim kropom in dobro premešamo. Malo ohlajeno dodamo na desko in s pšenično moko pregnetemo v testo. Razvaljamo ga takoj za pol prsta na debelo in pomažemo z nadevom. Zvijemo v štrukelj, ki ga zavijemo v moker in ožet prtiček, ki smo ga dobro potresli z drobtinami. Kuhamo ga 1/2 ure v slanjem kropu. Kuhane štruklje zrežemo in zabelimo z ocvirki.

Nadev: ocvirkom, ki smo jih toliko pogreli, da se razpuste, primešamo smetano, jajce in drobtine. Nadev zmešamo in takoj uporabimo, da se ocvirki spet ne strde.

KROMPIRJEVI ŠTRUKLJI S SUHIM MESOM

Testo: 1 kg krompirja, 1 dl kisle smetane, 2 jajci, 30 do 40 dkg pšenične moke, maščoba in drobtine za zabelo.

Nadev: 15 dkg masti, 15 dkg drobtin, 30 dkg subega kuhanega svinskega mesa.

Krompir skuhamo, olupimo, pretlačimo in pustimo, da se malo ohladi. Preveč ohlajen krompir potrdi. Dodamo kisljo smetano, jajci, moko in naredimo testo. Razvaljamo ga za nežev rob na debelo, potresemo s prepraženimi drobtinami in na drobno zrezanim svinskim mesom. Testo zavijemo, zavijemo v prtiček ter povežemo z vrstico. Kuhamo v vreli slani vodi 30 minut. Kuhane štruklje odvijemo, jih razrežemo in zabelimo z maščobo, v kateri smo prepražili malo drobtin. Ponudimo s kislim zeljem, repo ali kako omako.

Jenska posoda

V njej lahko kuhamo, pečemo in dušimo. Ker je prozorna, jed lahko nadziramo, ne da bi posodo odpirali. Uporabljamo jo tudi za servirno posodo.

Jenska posoda je zelo primerna za kuho na električni plošči, manj za plinski gorilnik. Pri plinu moramo vedno položiti jekleno mrežico, da nam ne počni. Mrežico moramo položiti tudi na hitro-kuhalno električno ploščo, če kuhamo v jenski posodi.

Jensko posodo moramo vedno zunaj do suhega obrisati, preden jo postavimo na vročo ploščo. Nikoli tudi ne sme biti prazna. V vročo posodo tudi ne nalivamo mrzle vode. Posode z vrelo jedjo ne postavljamo na mrzlo podlago, temveč podložimo suho desko ali prtiček. V vseh teh primerih se naglo spremene notranje napetosti in posoda lahko počni. Zelo pomembna za trpežnost je tudi njena velikost v razmerju do kahalne plošče in plinskega plamena. Kuhalna ploščica mora biti tako velika, kakor dno posode, plinski plamen pa tako reguliran, da konice sežejo do roba dna.

Če ni tako, je preveč toplote osredotočene na majhno površino in posoda počni. Jenska posoda podolgovatih oblik je le za kuho oziroma peko v pečici, kjer jo toplota enakomerno obdaja. Na okroglih ploščah v njej ne kuhamo.

V jenski posodi živila ne spremene svojih lastnosti in v glavnem tudi ne bioloških vrednosti. Ker je steklo slab prevodnik toplote in ker je posoda prozorna, pa moramo računati z nekoliko večjo izgubo vitaminov, ki so občutljivi za vročino in svetlobo, ki pa bistveno ne presega izgub pri posodah iz drugih materialov.

Jensko posodo umivamo le v raztopini detergenta, ali pomivalnega sredstva, ali tudi mila in vode. Prijeto jed odmočimo, da nam ni treba uporabljati trdih predmetov, ki ranijo stekleno površino. Ostrih praškov ne uporabljamo.

Čudno so se jima pletla pota usode, svet, ki ju obdaja, je včasih zelo težak.

Andreasovi oholi starši niso popustili. Vzeli so si v pomoč še drugega pomočnika. Na uradu za delo so lahko kar izbirali in odbrali so si krepkega mladeniča z druge strani Karavank. Valuta je za nekatere vabljiva, vsak stopa po svoji poti, zaprek v tem sploh ni. „Kar naj gre nebogljiv sin kamor hoče, še rad se bo povrnil domov!“ Tako sta odločila starša sama, njemu je bilo treba le oditi.

Ta grdi, surovi napuh, usidran v ljudeh, je zrasel v okoliščinah, v katerih vedno uveljaviš le svoj prav. To napihnjeno, golo računarstvo v svetu je razdvojilo že toliko ljudi.

Ko je Andreas iskal svoje delovne pravice izpod domačega krova, je naletel na velike ovire tudi na uradih. Starši so, pogovorili se bomo, je vljudno in z bolečino trgjal svoj delež iz skupnega premoženja, za večletno delo in mati je končno pristala tudi na delež, ki naj se mu izplača. „Nič za to,“ je govorila sosedji. „Obrestni, na našem ali sinovem bančnem računu...“

Oče je ostal trd ko kamen. O tem ni hotel ničesar slišati.

Sestrična Ani, nova osebnost v hiši, je pritrjevala njegovim besedam in skrbela zanj, še bolj kot žena. Vzbudilo se mu je kar neko zadovoljstvo, da spet lahko z vso močjo dokaže, kaj je v svoji velični kot veletrgovca. Končno pa je le moral pristati na zakonite pravice o delu. „Sin je polnoleten,“ mu je prigovarjala žena. Oba sta še pri najboljših močeh, starost se ju je izogibala. Zanju je bilo vse to le trenutno družinsko nesoglasje.

(Nadaljevanje prihodnjič)

katerih je prišel v predverje tudi oče, je glasno ponovil svojo grožnjo.

Zankastimi besedami očeta, sledovom tistega, kar so mu podpihovali senilni prijatelji, mora biti kraj. To se mora končati. Odločil se je, da ne bo več odlašal. Mučila ga je misel, da ne bo dolgo, ko bodo sledovi zveze z Greto vidni in v takem ozkem pojmovanju, ki ga imata starša, mora to urediti, četudi dekle o tem ne govori več.

„Nje ne rabimo v hiši,“ je čutil v molku matere. „Prišla nam bo v pomoč sestrična Ani. Prav rada pride, sama je in zgoraj bomo spraznili sobo zanj. Le kam se ti tako mudi z ženitvijo. Ko pride Ani, lahko potuješ v Anglijo, da se dobro naučiš jezika in se malo razgledaš po svetu. Vse bova plačala. Poletni tečajji so zelo poceni,“ se je zastrmel oče v sina.

„Hvala. Menda tudi sam zaslužim, saj delam od jutra do večera z vama. Angleščina mi ne dela težav, saj sem se tudi slovenščine kar dobro naučil, ne da bi obiskoval tečajje, sicer pa jih pri nas sploh ni. Četudi je v vsaki trgovini in tudi drugje koristno, če znas oboje, ne le zaradi prodaje, bolj za spoštovanje do vsakega človeka.“

„Mi ne rabimo nobenega drugega jezika,“ se je mati odločno zasrepela vanj. „Posebno slovenskega ne,“ ji je hotel odgovoriti, toda pred njo ta trenutek ni zmogel očitka. Materi je težko dokazovati. Ta trenutek se je sam sebi zdel nobogljjen, oče pa je že besedo zasul kot drugam.

„Blago nam bodo pripeljali popolne, saj boš doma.“ Zbral se je spet v sebi, ničesar ni mogel reči. „Zvezane roke imam, to vrv je treba razvezati!“ Vzel je svoj površnik in odšel.

Razočaran, potrzan zaradi staršev, ki zaviti v svoji nepotrebnem nemški ponos, trmasti, visoki in nedostopni, kadar gre za umišljeni pojem domovini zvestih, je podzavestno pljunil, ne da bi se zavedel te nedostojnosti, mimoidoči se

je zagledal vanj. Stisnil je ustnice. Njegov obraz se je prepredel s tistimi značilnimi potezami užaljenosti in bolečine.

„Na kolenih ne bova nikogar prosila,“ je širil svoje misli. „Pa kaj bi, saj niti ne vem, če bi Greta prišla v našo hišo. Slutim, da ne bo tega hotela, in kako naj jo peljem na pot, ki ne bi bila niti lahka niti pametna. Moji starši s svojim bogastvom in z nadutim obnašanjem resnično ne postavljajo mostu do ljudi, še manj narodnosti. Ne, sploh je ne morem in ne bom peljal domov. Vedno sem odlašal pri vsaki stvari, zdaj pa se moram jasno odločiti, da se stvari ne bodo še bolj zapletle. Vem: ni druge poti. Kdorkoli mojih prijateljev bo to razumel, je prav, in vendar... Žalostno je vse to v našem življenju, a tako je. In tega ne znamo zakopati, ne znamo utoniti, ne znamo biti ljudje.“

Zakrilil je z rokami in obstal pred veliko izlozbo. Ničesar ni videl v izlozbi, le sebe je skušal umiriti. Ne da bi se kam namenil, je nadaljeval pot. Kam se je zapletla misel. Kam so ga privedle te težke okoliščine. Glejmo na ta naš svet, kakršen pač je. Od vseh misli je ostala črta, v zraku zarisana, njemu vidna, otipljiva.

Minili so meseci. Polnile so jih skrbi in življenjske radosti. Življenjski cilj pred njima je bil čist in jasen. Andreasu se je zdel uresničljiv, Greta je poslušala, čutila njegovo zavzetost. „Do ciljev ljubečega srca ni nikoli predaleč. Le čas in smer poti ne smeta biti ozko odmerjena.“ Tako sta pletla odločitve, skupne želje so jima razsvetljevale dneve ljubezni. Gretine „slabosti“ je pogojevala malokrvnost, je ugotovil zdravnik in se prijeto nasmehnil. Ta skrb jima je odpadla. Danes jima je svetlo in lahkotnejše v duši, v sebi čutita silno bogastvo iz ljubezni vzniklih dejanj, ki zrahljajo še tako težke poti.

Zdomci in izseljenci so most med domovino in državo, v kateri živijo

Iz sekretariata za informacije skupščine SR Slovenije smo prejeli poročilo, da je komisija za mednarodne odnose skupščine SR Slovenije prejšnji teden obravnavala aktualna vprašanja s področja problematike slovenskih oz. jugoslovanskih delavcev na začasnem delu v tujini ter slovenskih izseljencev.

Ugotovili so, da je vprašanje začasnega zaposlovanja, dela in bivanja jugoslovanskih državljanov ter članov njihovih družin v državah zahodne Evrope stalno prisoten in pomemben element v odnosih SRS in SFRJ s temi državami. Poudarili so, da zdomci lahko še bolj kot doslej odigrava svojo vlogo mostu za boljše medsebojno razumevanje in sodelovanje.

Obenem so na seji komisije opozorili tudi na potrebo po nadaljnjem izboljšanju položaja jugoslovanskih delavcev na začasnem delu v tujini, se pravi po boljši zaščiti njihovih pravic. V ta namen bo potrebno doseči boljše mednarodnopravno ureditev teh vprašanj, ker dosedanja sporazuma s nekaterimi državami ne zagotavljajo več celovitega reševanja vseh specifičnih problemov. Zlasti bo treba zagotoviti boljše pogoje za izob-

raževanje ter predšolsko vzgojo otrok zdomcev v materinščini, po drugi strani pa enako obravnavanje družinskih članov, ki živijo v Jugoslaviji, glede socialnega zavarovanja (otroški dodatek, zdravstveno varstvo), ter zagotovitev nadomestila za primer nezaposlenosti delavcev, ki se vračajo v domovino.

Na seji komisije so posebno poudarili vlogo klubov in drugih oblik samoorganiziranja med zdomci pri ohranjanju njihove narodnostne in kulturne identitete ter menili, da je tem oblikam dela treba povečati pomoč in podporo. Kot aktualna naloga se v tej zvezi pojavlja potreba po povečanju obsega programa v materinščini za predšolske otroke, razširitvi dopolnilnega pouka v materinščini in izvenšolskih dejavnosti ter večji usmeritvi mladine na nadaljevanje šolanja v domovini.

Med razpravo o nekaterih aktualnih vprašanjih s področja slovenskega izseljenstva so pozitivno ocenili delovanje Slovenske izseljenske matice. Ugotovljeno je bilo, da se pogoji in potreba tega delovanja spreminjajo, zlasti zaradi vse večjega vpliva generacij, ki različno dobro obvladajo slo-

venščino, se pa zavedajo svojega pomena ter želijo ohraniti ali navezati stike in sodelovanje z matično domovino. V tej zvezi je bila izražena podpora Matici, obenem pa je bilo opozorjeno na potrebo vključevanja širšega kroga dejavnikov v sodelovanje z izseljenci, saj bi nekateri lahko bili koristni partner na gospodarskem, turističnem, kulturnem in drugih področjih.

Prav tako so se izrekli za izboljšanje informativne dejavnosti o izseljencih v matični domovini ter med izseljenci v posameznih državah. Posebej so naglasili, da bo treba nuditi večjo pomoč izseljencem pri ohranjanju slovenskega jezika v dopolnilnih šolah in tečajih. Pri tem so opozorili na potrebo po izdelavi ustreznih učbenikov in beril ter morebitni povezavi dela lektorjev slovenskega jezika na tujih univerzah z delom v izseljenskih društvih, dopolnilnih šolah, tečajih itd. Kot konkreten korak v smeri takih dejavnosti pa so pozdravili pobudo Slovenske izseljenske matice za organizacijo poletne šole slovenskega jezika za mladino slovenskega porekla, ki bo letos poleti prvič prirejena v Kranju.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 19. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Gibanje v likovni umetnosti — 10.30 Dopoldanski koncert — 12.00 Zvonovi celovške stolnice — 12.15 Stallnovi zlati — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Luzie, strah ceste — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pri-mer za dva — 21.15 Reklama — 21.20 Večer v modrem salonu — 22.15 Reklama in šport — 22.20 Nočni studio — 23.00 Poročila.

SOBOTA, 20. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Pustovanje v Imstu — 11.25 Fotografije pripravujejo zgodovino — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Mali zmaj Grisu — 17.25 Wombeli — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Želi si kaj — 22.00 Šport — 22.20 Moulin rouge — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 21. 2.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Pogovor in zabava — 15.20 Kriminalna groteska — 16.45 Črni Peter — 17.15 Nils Holgersson — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Christa Ludwig — 21.15 Kdor je samoten, temu je dobro — 22.05 Šport — 22.20 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Telefrance: Un caprice de Alfred de Musset — 10.30 Svež veter iz Kanade — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tačno pogledj — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Fauna Iberica — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.00 „Kje sem“ — 21.05 Profesionalisti — 21.55 Šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 23. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angelščina — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Plavalaske imajo prednost — 12.00 Očetje klamate — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 13.25 Svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah 1982 — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Moda 82 — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Beljoški pust — 21.55 Sramežljivi lahkoživec — 23.40 Poročila.

ŠRKA, 24. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Kjer lilije cvetijo — 12.10 Apokaliptični jezdec Albrehta Dürerja — 12.15 Grenka zmaga — 13.00 Uredništvo — 17.00 Tujec — 17.30 Viki — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Politijska inspekcija I — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Kultura — 20.15 Drevo za cokie — 23.15 Poročila.

ČETRTEK, 24. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Predmetni pouk: kaj bomo jedli danes — 10.15 Avstrijska zgodovina — 10.30 Mišnica — 12.10 Romanca — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Neverjetne pustolovščine Lemija Gulliverja — 17.50 Risanka — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizj — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Domsrtna ječa za Kristlino — 21.35 Nedeljski obisk v muzeju — 22.20 Šport — 23.10 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 19. 2.: 16.15 Iz parlamenta — 17.30 Retorična komunikacija — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Operni bal 1982 — 20.30 Pustovanje v Mainzu — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 20. 2.: 12. Športno popoldne — nordijsko svetovno prvenstvo 1982 — moški tek 30 km in evropsko prvenstvo v sankanju — 15.55 Koncertna ura — 17.00 Dunajska duša — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogatmet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 „Primer za ljudskega odvetnika?“ — 20.15 Kako se vam dopade — 22.50 Nesrečna kavboja — 0.25 Poročila.

NEDELJA, 21. 2.: 13.10 Športno popoldne v nordijskim svetovnim prvenstvom v smučarskih skokih in evropsko prvenstvo v sankanju — 17.00 Srečanje s 3. tisočletjem — 17.45 Latinsko-ameriški festival — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Pustovanje v Avstriji — 21.15 Komedija — 22.45 Alfred Hitchcock kaže: „Zadnja priča“ — 23.30 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 2.: 18.00 Znanje danes — 18.30 Čisto navadna blaznost — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Draga družina — 21.45 „Kje sem jaz?“ — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Shampoo — 0.05 Poročila.

TOREK, 23. 2.: 17.45 Avstrijska zgodovina — 18.00 Orientacija — 18.30 Čisto navadna blaznost — 19.20 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Andre Heller & njegovi prijatelji — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Strašno potovanje v zmešanem avtobusu — 23.45 Poročila.

ŠRKA, 24. 2.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Pepelnica umetnikov — 19.25 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zgubljeni sin — 21.25 Življenje, ljubezen, smrt — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Pustolovščine princa Ahmeda — 23.00 O filmu — 0.05 Nagrajenci berlinskih filmskih tigor — 0.35 Poročila.

ČETRTEK, 25. 2.: 17.45 Predmetni pouk: kruh — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Oče je slaven — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prvič, drugič in tretjič... — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 19. 2.: 8.50 TV v šoli — 10.00 Poročila — 16.55 Smučarski tek za ženske na 10 kilometrov, posnetek iz Osla — 17.25 Poročila — 17.30 Kaj je novega na podstrešju — 18.00 Glasbena oddaja — 18.30 Obzornik — 18.45 Pred izbiro poklica — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Naša krajevna skupnost — 21.10 Ti dnevi, ta leta — 21.55 Poročila — 22.00 Športna oddaja — 22.10 Don Juan, vzhodnonemški film.

SOBOTA, 20. 2.: 8.20 Poročila — 8.25 Potovanje škrata Spančkolina — 8.35 Ciciban, dober dan — 8.50 Obleček Pohajaček — 9.05 Kaj je novega na podstrešju — 9.35 Pisani svet — 10.05 Zgodovina letalstva — 11.00 Za zdravo življenje — 11.10 Otok in igra — 11.30 Po sledih napredka — 12.00 Jugoslovansko prvenstvo v alpskem smučanju, veleslalom za moške — 13.30 Poročila — 14.25 Nogomet — 16.15 Smučarski tek na 30 km za moške — 16.45 Košarka — 18.15 Muppet show — 18.45 Noš kraj — 19.00 1001 noč: Zgodba Perzijska Alija — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vojna med moškimi in ženskami, ameriški film — 21.40 Zrcalo tediha — 21.55 Zabavna glasbena oddaja — 22.40 Poročila.

NEDELJA, 21. 2.: 8.10 Poročila — 8.15 Otroška matineja — 9.05 Prebujajoča se dežela — 11.10 Kažipot — 11.30 Čez tri gore — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 13.10 Smučarski skoki — 16.00 Noč po izdaji, ameriški film — 17.30 Zakaj in zato — 18.00 Športna poročila — 18.15 Sestanek v nebotalniku — 19.10 Risanka — 19.22 TV in radio nocoj — 19.24 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nepokorjeno mesto — 21.30 Športni pregled — 22.15 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 2.: 8.45 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Materinščina — 15.35 Kmetijska oddaja — 16.35 Smučarski tek — 17.05 Poročila — 17.10 Mesta: Stockholm — 18.00 Delegatski sistem v občini — 18.20 Onesnaževanje zraka — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Filmska delavnica — 21.30 Miniature: Fran Tratnik — 21.45 V znamenju.

TOREK, 23. 2.: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Književnost in jezik — 15.15 Zimske operacije 43/44 — 16.45 Smučarski teki — 17.15 Poročila — 17.20 Potovanje škrata Spančkolina — 17.30 Jugoslovanski narod v pesmi in plesu — 18.00 Pustolovščina — 18.30 Obzornik — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Odprto za ustvarjalnost — 20.40 E. Zola: Nana — 21.40 V znamenju.

ŠRKA, 24. 2.: 9.00 Vstaja jugoslovanskih narodov — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 16.40 Smučarski tek — 17.10 Veleslalom za moške — 17.40 Poročila — 17.45 Ciciban, dober dan — 18.00 Katka — 18.30 Obzornik — 18.45 Kernjakove pesmi — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bobu bob — 21.30 Čele Kula, balet — 22.00 V znamenju.

ČETRTEK, 25. 2.: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 14.55 Zimske operacije 43/44 — 16.25 Poročila — 16.30 Slalom za moške — 16.45 Smučarski tek — 17.15 Obleček Pohajaček — 17.30 O violinji — 18.00 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bobu bob — 21.30 Čele Kula, balet — 22.00 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 19. 2.: 14.10 Koroški obzornik — Domača imena — Veselo naokrog.

SOBOTA, 20. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 21. 2.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 22. 2.: 14.10 Obzornik — Zbovska glasba.

TOREK, 23. 2.: 9.30 „Oj pust ti čas presneti...“ (ljudske šege in običaji nekoč in danes) — 14.10 Obzornik — Vse se vrtil, daj se še ti.

ŠRKA, 24. 2.: 14.10 Obzornik — Da jih ne pozabimo — Za starejše letnike.

ČETRTEK, 25. 2.: 14.10 Obzornik — Literarna glasbena oddaja.

PUSTNA VESELICA

Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“
Kraj: Pušnik v Ločah
Čas: nedelja 21. 2. 1982, ob 19.30 uri
Igra „One man band“ iz Kranja
Na sporedu je nastop moškega okteta DPD „Svoboda“ iz Zirovnice - Breznica.

MESEC KNJIGE

Ni zmeraj taka priložnost. Zagradi jo in si izberi knjige, ki jih še nimaš. Po dva-, tri-, ja štirikrat ceneje jih boš dobil. Vesel boš ti, ker si dobil knjige po tako ugodni ceni, in veseli bomo mi, ker smo pridobili na prostoru.

Torej pohiti, dokler imaš še izbiro.

A ne misli, da so slabe knjige. Preglej seznam in se prepričaj. Le nekatere so pač že starejšega datuma, nekatere umazane, obležane, rabljene. Če te to ne moti, pridi mimo.

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 5.-

- Justinek, IDEJNOPOLITIČNO USPOSABLJANJE V OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK — 104 str.
- Dr. Škerjanc, DRUŽBENOEKONOMSKI ODNOSI V SFRJ — 62 str.
- Justinek, MARKSIZEM IN DELAVSKI RAZRED — 88str.
- UPORNIK — Slovenska ekspresionistična enodejanka — 214 str.

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 10.-

- VSE O KORUZI
- Scheiber, JADRAN — 136 str., črnobeje in barvaste slike
- Kardelj, BELEŽKE O NAŠI DRUŽBENI KRITIKI
- Kump, SMUČAR
- Iva in Jože Curk, PTUJ
- ANTHROPOS, leto 1980, štev IV-VI

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 20.-

- H. Lindemann, PREMAGANI STRES, Človek in vsakdanji pritisak — 148 str.
- Nada Matičič, MOJIH PET BIČEV — 288 str.
- Harold C. Schonberg, VELIKI PIANISTI — 348 str.
- Miran Ogrin, OD KALIFORNIJE DO OGNJENE ZEMLJE — 364 str.
- P. Read, ŽIVI — 302 str.
- Joy Adamson, RODILA SE JE SVOBODNA — LEVINJA IZ DVEH SVETOV — 122 str.

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 25.-

- Johannes Mario Simmel, IZ TE SNOVI SE TKEJO SANJE — 396 str.
- Adolf Bibič, POLITIČNA ZNANOST — IDEOLOGIJA — POLITIKA — 320 str.

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 40.-

- Branko Rudolf, DIALEKTIKA — 308 str.
- KOROŠKA V BORBI — 224 str.
- Janez Janžekovič, DOMOLJUBNI SPISI, Verbova filozofija 2 — 278 str.
- Milan Divjak, VZGOJA MLADINE ZA RAZUMEVANJE MED NARODI — 408 str.
- E. Stucken, BELI BOGOVI I in II — skupaj 944 str.
- Gojko Stanič, MISEL IN AKCIJA ZVEZE KOMUNISTOV —
- ZAHODNO-EVROPSKE POTI V KOMUNIZEM — 270 str.
- Milka Ivic, PRAVCI U LINGVISTICI, srbohvrvaško — 308 str.

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 80.-

- Irving Wallace, KLUB OBOŽEVALCEV — 646 str.
- Giovanni Boccaccio, DEKAMERON — 512 str.
- Annemarie Selinko, DESIREE — 610 str.
- Djordje Karadordjevic, RESNICA O MOJEM ŽIVLJENJU — 448 str.

VSAKA KNJIGA PO ŠIL. 100.-

- Ivan Toličić-Leo Zorman, OKOLJE IN USPEŠNOST UČENCEV — 360 str.
- Charles de Gaulle, VOJNI SPOMINI I in II — 1370 str.
- Boris Paternu, FRANCE PREŠEREN IN NJEGOVO PESNIŠKO DELO, I. del — 300 str.
- Štefanija Ravnikar Podbevšek, SVETI URH — 640 str.

„Naša knjiga“

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

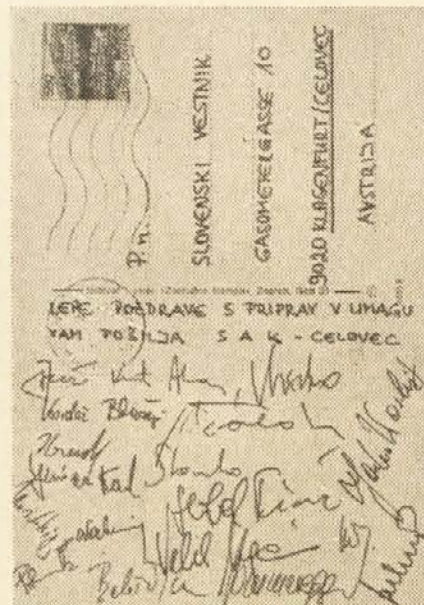
SAK na pripravah v Umagu

SAK je za svoje igralce tudi letos organiziral enotedenske priprave, ki so potekale od 13. do 20. februarja v istrskem letoviškem mestecu — Umagu. Čeprav se spomladanski del nogometnega prvenstva prične šele koncem marca, pa se je vodstvo kluba odločilo, da tokrat vsem igralcem omogoči čim boljše in čim daljše priprave, kajti cilji in želje so dokaj visoki. SAK slej ko prej ostaja eden izmed glavnih kandidatov za osvojitve prvega mesta in te možnosti vsekakor ne sme zapraviti. Vstop v koroško ligo bi pomenil ne samo velik športni, temveč tudi narodno-politični uspeh. Seveda pa je jasno, da zmage ne prihajajo same od sebe, in da bo drugi del prvenstva zahteval od igralcev maksimalne napore. Da bi te napore tudi zdržali, morajo imeti primerno kondicijo, hkrati pa seveda tudi izpopolnjeno tehnično znanje. Priprave v Umagu so potekale po natančno določenem programu, ki ga je izdelal trener ekipe Marjan Babšek. Kljub temu, da je sončni Umag s svojimi plažami deloval opojno in nudil možnost počitka in zabave, pa je bilo 16 igralcev SAK-a tokrat prikrašano za vsakršno razvedrilo. Namesto turističnega razpoloženja je vladala prava delovna disciplina.

Športni vodja SAK Blaž Kordež pojasnjuje: „V Umagu nismo prišli na počitnice kot mogoče kdo napačno misli. Nasprotno — naši fantje so žrtvovali svoje dopuste in proste trenutke in zato z optimizmom pričakujem spomladanski del prvenstva. Seveda se priprave še niso končale. Trenirali bomo tudi doma, tik pred prvenstvom pa se bomo za nekaj dni ske dni zato, da so se dobro kondicionirali in tehnično pripravili. Moram reči, da so izredno dobro zdržali velike ponovno zbrali na zaključnem treningu na Ravnah na Koroškem. Vodstvo kluba skrbi predvsem za to, da igralce ne obremenjujemo z obročnimi organizacijskimi problemi, ki pa jih ni malo. Poskušamo jim omogočiti optimalne pogoje za vadbo, organiziramo prijateljske tekme in „virtamo“ za finančnimi sredstvi. Le z voljo in optimizmom bomo dosegli uspehe.“

Marjana Babška, trenerja in igralca SAK smo povpraševali, kako so potekale priprave v Umagu? „Najprej naj pohvalim prav vse igralce. Kar čudim se, da so brez negotovanja premagovali vse napore. Naj

opišem delovnik, potem pa sami preценite, kaj so morali prestati. Zjutraj smo imeli polurni intenzivni trening v trim kabinetu. Po krajšem počitku smo zapustili hotel in opravili dve urni kondicijski trening, pri čemer smo pretekli tudi do 15 kilometrov. Po obveznem popoldanskem počitku, smo ponovno tekli kakšnih deset kilometrov in nato trenirali še na nogometnem igrišču. Skratka, če bi sesteli

vse skupaj, potem smo v Umagu pretekli kakšnih dvesto kilometrov... za kaj drugega kot za delo torej ni bilo časa.“

Valter Gutovnik — predsednik SAK: „Mislim, da so fantje trdno odločeni, da že letos potrkajo na vrata Koroške lige. Seveda je treba biti pri napovedih previden. Imamo zelo mlado in perspektivno moštvo, ki bo svoj vrhunec doseglo šele čez dve ali tri leta, zato časa ne smemo prebetevati. Po kvaliteti vsekakor sodimo v sam koroški nogometni vrh, manjka pa nam še nekoliko rutine. Le-te pa se seveda ne da dobiti čez noč... treba je delati, igrati in še enkrat igrati. Training v Umagu je vsekakor pokazal, da lahko zaupamo v naše igralce.“

Milan Blažej, blagajnik: „Če nihče drug, potem moram jaz nekoliko „pogumati“. Ze dolgo je namreč znano, da SAK dosega veliko večje rezultate kot pa so njegove finančne zmožnosti. Če gledamo na primer druge klu-

be na Koroškem, je to ravno obratno. Denarja imajo dovolj, rezultatov pa ni. Seveda smo lahko zadovoljni, da SAK kljub številnim težavam še vedno tako uspešno tekmuje. Če vzamemo samo dejstvo, da naš klub sploh nima svojega igrišča, in da se kljub temu poteguje za vstop v Koroško ligo, potem je to vsekakor odraz velikega truda in odgovodovanja, ki je značilno za prav vse, ki delajo v SAK-u. Izrabljajmo priložnost in se zahvaljujem vsem, ki so nam in ki nam še pomagajo s svojimi denarnimi prispevki. Želimo si, da bi bilo te pomoči v prihodnje še več, naši igralci pa se nam bodo oddolžili z zmagami.“

Marjan Velik; igralec: „Priprave v Umagu so mi zelo koristile. Bilo je res naporno, toda zdržali smo. Prve dni sem imel nekoliko bolečin v mišicah, toda ob koncu tedna je bilo vse v redu. Mislim, da bomo letos uspešno zaključili prvenstvo.“

Martin Hobel, igralec: „V začetku je bilo zelo težko. Le z največjimi naporimi sem zdržal „peklenski“ tempo. Nabral sem si izredno veliko kondicije, ki jo bom skušal ohraniti z individualnim treningom doma. Tudi jaz pričakujem, da bomo v spomladanskem delu prvenstva jurišali na prvo mesto.“

Justin Polanšek, igralec: „Napore sem dokaj dobro prenašal. Trenirali smo res intenzivno. Večkrat so mi doma prijatelji dejali, da hodimo na morje počivat... vsakemu bi privoščil takšen dopust in prepričan sem, da ne bi nikdar več kaj takšnega izustil. Naše priprave potekajo strogo profesionalno in se prav nič ne razlikujejo od priprav drugih avstrijskih nogometnih ekip. Le na tak način bomo lahko zmagovali.“

Marko Sommeregger, igralec: „Tako kot številni drugi, sem tudi jaz za priprave žrtvoval teden dni svojega rednega dopusta. Ni mi žal, saj gre za našo skupno stvar. Vsi se moramo namreč zavedati, da SAK ni le športna ekipa, temveč da je to predstavnik celotnega slovenskega športa na Koroškem. Training v Umagu je bil res izredno naporen. Zal sem takoj na začetku staknil poškodbo, tako da sem moral nekaj časa počivati. Seveda pa bom vse nadoknadil doma, tako da bom do pričetka prvenstva ustrezno pripravljen.“

L. K.

Spet velika zmaga jugoslovanskih alpinistov

Pred kratkim so se iz Argentine vrnili primorski alpinisti s celo vrsto uspešnih vzponov na najvišjo goro v Andih v Južni Ameriki — Aconcagua (blizu 7000 m). Najuspešnejša skupina, ki so ji pripadali brata Peter in Pavel Podgornik iz novogoriškega društva, Idričan Vlado Gantar ter Tolminčan Ivan Rejc, pa je preplezala v 8 dneh deviško južno steno neposredno na vrh Aconcagua in se bo imenovala Jugoslovanska smer.

Novo jugoslovansko smer na Aconcagua so alpinisti ocenili z VI, A 3. To pomeni, da je po težavnosti ta smer na robu zmogljivosti. Domači alpinisti, Argentinci so bili mnenja, da bo ta problem rešen šele okrog leta 2000.

To mogočno zmago so skupno z Jugoslovani proslavljali tudi argentinski tvorniki tesne prijateljske stike. [Zdravnik odprave v Ande dr. Jože Andlovic je namreč navezal stike s Slovenskim planinskim društvom v Celovcu].

mediji. Ob tej priložnosti je bila v argentinski TV prvič zastopana slovenščina, kar je še posebno razveselilo primorske rojake, ki žive v tej deželi. Na domačih tleh je uspešne primorske alpiniste pozdravil in jim čestital častni predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik.

Številnim čestitkam se pridružujejo tudi slovenski planinci na Koroškem, ki imajo z novogoriškim planinskim dru-

OKRAJNA PISARNA PLIBERK
Na pobudo krajevnih dejavnikov in Krajevnega odbora ZSO bo pisarna odslej zasedena vsako drugo soboto od 9. do 12. ure.
V soboto 20. februarja 1982 bo v pisarni dipl. inž. Franci Einspieler ki se bo posvetil gospodarskim vprašanjem.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na osrednji koncert

KOROŠKA POJE
v nedeljo 7. marca 1982 ob 14.30 uri v Domu glasbe. Nastopajo koroški pevski zbori, mešani zbor Glasbene matice iz Ljubljane in mešani zbor Rupa/Peč iz Primorske (Italija).

Slovenski VESTNIK
Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstraße 19/IV, tel. 0 42 22/84 9 24, telex 42086 sindok e
Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22/32 5 50
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje

Zveza slovenskih žena v Celovcu vabi na
ZDRAVSTVENO PREDAVANJE
dr. Toma Hribernika
ki bo v soboto, dne 27. februarja 1982 ob 19.30 uri v osnovni šoli Sele-Kot.

V a b i l o
na
GIMNAZIJSKI PLES
maturantov Zvezne gimnazije za Slovence
v petek 19. februarja 1982 ob 20. uri v Delavski zbornici v Celovcu.
Igrajo: „Štirje kovači“ in duo „Seasons“
Bogat srečolov!

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem vabi na

PREDAVANJE
dipl. ped. psih. Tončke Štucinove ki bo v četrtek, dne 25. februarja 1982 ob 19. uri v gostilni KOVAČ na Obirskem.
Tema predavanja: Vpliv kazni na razvoj otrokove osebnosti.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na
PUSTNO PRIREDITVE
v nedeljo 21. februarja 1982 ob 19.30 uri pri Schwarzlu v Pliberku.

Farna mladina iz Šentlipiša vabi na
PUSTNO PRIREDITVE
v nedeljo 21. februarja 1982 (po maši) ob 9.15 uri v farni dvorani v Šentlipišu.

Slovensko kulturno društvo v Celovcu vabi na
PREDAVANJE Z BARNIMI SLIKAMI
g. Vinka Zaletela
v petek 26. februarja 1982 v dvorani Slomškovega doma (Mohorjeva hiša) v Celovcu. Kronika 1981 — bogata kulturna žetev. Slike spremljajo zvočni posnetki.

Katoliška prosveta v Šentiliju vabi na igro s petjem

ŠTUDENTJE SMO
v soboto 27. februarja 1982 ob 19.30 uri v farni dvorani v Šentiliju. Nastopajo igralci SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni.

KPD „Planina“ v Selah vabi na veseligr

KAM IZ ZADREGE
v nedeljo 21. februarja 1982 ob 14. uri v farni dvorani v Selah. Nastopajo domači igralci. Zvečer pustna zabava z ansambлом „Jurček“.

SPD „Obir“ vabi na
9. SANKARSKO TEKMO
(šteje za „Obir-pokal 82“)
Čas: nedelja 21. februarja 1982
Štari: ob 10. uri na Ržovnikovi poti v Sajdi. Razdelitev štartnih števil bo do 9.30 ure pri Kovaču. Tekmovalce bomo razdelili na 11 skupin.
Opozorilo: Za tekmovalce s športnimi sankami je čelada obvezna! Vsak tekmuje na lastno odgovornost!
Pridite v čim večjem številu po pokale in diplome!

PLESNI TEČAJ
z začetkom v soboto 27. februarja ob 17. uri v dvorani pri Cingelcu na Trati. Na programu so standardni, latinsko-ameriški, disco in drugi plesi.
Prijava: gostilna Antonitsch v Glinjah in v Posojilnici Borovlje.

Tečaj (dvojezičen) vodi plesni učitelj. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“.
Prisrčno vabljeni!

Katoliški dom prosvete v Tinjah
v soboto 27. februarja 1982 ob 19.30 uri forum za mladino LJUBEZEN — PRIJATELJSTVO — ZAKON, nem. Za mladino od 16. do 20. leta in tudi za starše in vzgojitelje
Referenta: prof. dr. Hans Rötter DJ, Innsbruck in dr. Stanko Smolnig, Celovec.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na

VESELO PUSTNO PRIREDITEV
v petek 19. februarja 1982 ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.
Zabaven spored:

Muzikantje „Egidij & Company — ORF studio Železna Kapla — Elga & Sand [pojeta] — Prizor „Kmet in fotograf“ — Tragikomedija „Krčmar pri zvitem rogu“: igrajo stari mački iz Lepene — Nastop pevcev: pevsko plesni umetniški nastop — Vmes pa bo tudi luštno!

Farna mladina v St. Jakobu v Rožu vabi na

PUSTOVANJE ZA OTROKE
v nedeljo 21. 2. 1982, ob 14. uri v športni dvorani v župnišču v St. Jakobu v Rožu. Nastopajo otroci Marijinega vrta.
Ob 20. uri zvečer bo v športni dvorani v župnišču

PUSTOVANJE ZA ODRASLE

Veseloigra
„KJE JE MEJA“
Prireditelj: Prosvetno društvo v Velikokovcu
Kraj: Gospodinjka šola v St. Rupertu pri Velikokovcu
Čas: nedelja 21. 2. 1982, ob 14. uri
Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice.

PUSTOVANJE
Prireditelj: SKD v Globasnici
Kraj: Šoštar v Globasnici
Čas: nedelja 21. 2. 1982, ob 14.30 uri

3. OTROŠKI PUSTNI PLES
Prireditelj: SPD „Radiše“ na Radišah
Kraj: Kulturni dom na Radišah
Čas: nedelja 21. 2. 1982, ob 15. uri
Maske zaželen!

Pop-skupina Jagadani vabi na
SHOW-KONCERT
ki bo na pustni ponedeljek 22. feb. 1982, z začetkom ob 16.30 uri v avli slovenske gimnazije.
Prisrčno vabljeni!

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu vabi na predavanje in razgovor

DAVČNE UGODNOSTI
v sredo 3. marca 1982 ob 20. uri v farnem domu v Šmihelu.
Predavatelj: Andrej Wakounig, revizent na finančnem uradu v Celovcu.

KM — Suha — Pliberk Žvabek — KM vabi na pustovanje

„GREMO NA KRAP“
ki bo v soboto 20. 2. 1982, ob 14.30 uri v farni dvorani v Žvabeku.

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Šentvidu v P. vabi na igro s petjem Metke in Danila Bučarja

ŠTUDENTJE SMO
v nedeljo 21. februarja 1982 ob 14. uri v kulturnem domu „Danica“ v Šentprimožu.
Režija: Silvo Ovsenk
Nastopali bodo domači igralci „Danica“

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi na

TRADICIONALNI SPO-MINSKI POHOD NA STOL
v nedeljo 21. februarja 1982 Zbirališče in odhod ob 3. uri zjutraj izpred bencinske črpalke Mlečnik v Kožentavri. Do 6. ure moramo biti pri Valvazorjevem domu, od koder je skupen odhod udeležencev na Stol.

Menjava denarja
Stanje v četrtek 18. februarja 1982

Za 100 dinarjev dobite	29.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	34.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.29 šil.
Za 100 lir plačate	1.38 šil.
Za 100 mark dobite	691.50 šil.
Za 100 mark plačate	707.80 šil.

NASTOP PEVSKIH ZBOROV NA XV. PEVSKEM SREČANJU

„Od Pliberka do Traberka“

V okviru prireditev, ki so se pričele 6. februarja s prireditvijo v Kotljah so med drugim nastopili že moški pevski zbor Vinko Poljanec iz Škocijana (v Mežici), moški zbor Kralj Matjaž iz Libuči (v Črni), moški zbor Trta iz Žitare vasi (v Dravogradu) in mešani pevski zbor Zarja iz Železne Kaple (na Prevaljah).

Slovenski zaključek letošnjega jubilejnega pevskega srečanja pa bo v nedeljo 28. februarja na Ravnah na Koroškem.

Koncerti bodo:

V RADLJAH OB DRAVI — v petek, dne 19. februarja 1982 ob 19. uri v Kulturnem domu

V SLOVENJ GRADCU — v petek, dne 26. februarja 1982 ob 19. uri v avli Selskega centra

Zaključna prireditev bo NA RAVNAH NA KOROŠKEM — v nedeljo, dne 28. februarja 1982 ob 18. uri v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihov Voranc